



DET KONGELEGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Svalbardbudsjettet



DET KONGELEGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Svalbardbudsjettet

Innhald

| | | | | | |
|--------------|--|----|--------|--|----|
| Del I | Innleiing | 7 | 4.5 | Klima- og miljødepartementet | 25 |
| 1 | Innleiing | 9 | 4.5.1 | Miljøforvaltninga på Svalbard | 25 |
| 1.1 | Generelt om Svalbard | 9 | 4.5.2 | Svalbards miljøvernfond | 26 |
| 1.2 | Bakgrunnen for eit eige svalbardbudsjett | 9 | 4.5.3 | Norsk Polarinstitutt | 27 |
| 1.3 | Prioriteringar i 2023 | 9 | 4.5.4 | Kings Bay AS og Ny-Ålesund | 27 |
| 1.4 | Om offentlege styresmakter på Svalbard | 10 | 4.5.5 | Meteorologiske tenester | 28 |
| 1.4.1 | Sysselmeisteren | 10 | 4.6 | Kommunal- og distriktsdepartementet | 28 |
| 1.4.2 | Longyearbyen lokalstyre | 10 | 4.6.1 | Bygg og eigedommar | 28 |
| 1.4.3 | Andre aktørar | 11 | 4.6.2 | Geodetisk observatorium i Ny-Ålesund | 28 |
| 2 | Mål for norsk svalbardpolitikk | 12 | 4.6.3 | Sjømåling | 29 |
| 2.1 | Overordna mål | 12 | 4.6.4 | Tilsyn med satellittjordstasjonar ... | 29 |
| 2.2 | Justis- og beredskaps- departementets mål for polarpolitikken: godt forvalta polarområde | 12 | 4.7 | Kultur- og likestillingsdepartementet | 29 |
| 2.2.1 | Koordinering av norsk polarpolitikk | 12 | 4.7.1 | Svalbard Museum | 29 |
| 2.2.2 | Beredskap på Svalbard | 14 | 4.7.2 | Nordnorsk Kunstmuseum | 29 |
| 2.2.3 | Longyearbyen – eit norsk lokalsamfunn | 17 | 4.7.3 | Stiftinga Artica Svalbard | 29 |
| 2.2.4 | Energiforsyning og annan infrastruktur | 19 | 4.7.4 | Andre tilskot | 29 |
| 3 | Forslag til svalbardbudsjett for 2023 | 21 | 4.8 | Kunnskapsdepartementet | 30 |
| 4 | Forslag til løyvingar til svalbardformål frå andre departement over stats- budsjettet (jf. vedlegg 1 og 2) .. | 22 | 4.8.1 | Nye forskrifter om barnehage- verksemd og grunnskule og vidaregåande opplæring i Longyearbyen | 30 |
| 4.1 | Arbeids- og inkluderingsdepartementet | 22 | 4.8.2 | Universitetssenteret på Svalbard .. | 30 |
| 4.1.1 | Helse, miljø og tryggleik | 22 | 4.8.3 | Noregs forskingsråd | 31 |
| 4.2 | Barne- og familiedepartementet ... | 22 | 4.8.4 | Folkehøgskule på Svalbard | 31 |
| 4.2.1 | Forbrukartilsynet | 22 | 4.8.5 | Bygging av studentbustader | 31 |
| 4.2.2 | Barnevernet | 22 | 4.8.6 | Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS) | 31 |
| 4.2.3 | Barnetrygd | 23 | 4.8.7 | EISCAT | 31 |
| 4.2.4 | Kontantstøtte | 23 | 4.9 | Landbruks- og matdepartementet | 32 |
| 4.3 | Finansdepartementet | 23 | 4.9.1 | Svalbard globale frøkvelv | 32 |
| 4.3.1 | Skatt | 23 | 4.10 | Nærings- og fiskeridepartementet | 32 |
| 4.3.2 | Svalbard skattekontor | 23 | 4.10.1 | Forvaltning av grunneigedom på Svalbard | 32 |
| 4.3.3 | Statistisk sentralbyrå | 23 | 4.10.2 | Direktoratet for mineral- forvaltning med Bergmeisteren for Svalbard | 32 |
| 4.3.4 | Vareførselskontroll | 24 | 4.10.3 | Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS – Gruve 7 | 33 |
| 4.4 | Helse- og omsorgsdepartementet | 24 | 4.10.4 | Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS – miljøtiltak i Svea og Lunckefjell | 33 |
| 4.4.1 | Sjukehus | 24 | 4.10.5 | Visit Svalbard AS | 33 |
| 4.4.2 | Helseberedskap | 24 | 4.10.6 | Næringstiltak | 33 |
| 4.4.3 | Helsenettet | 25 | 4.10.7 | Romverksemd | 34 |
| | | | 4.10.8 | Svalbard Satellittstasjon | 34 |
| | | | 4.10.9 | Svalbard Rakettskytefelt | 34 |
| | | | 4.11 | Olje- og energidepartementet | 34 |
| | | | 4.11.1 | Førebygging av flaum- og skredskadar | 34 |

| | | | | |
|---------------|--|-----------|--|--|
| 4.11.2 | Ny energiløysing for Longyearbyen | 35 | Kap. 0022 Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 3022) | 50 |
| 4.12 | Samferdselsdepartementet | 35 | Kap. 3022 Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 0022) | 50 |
| 5 | Oversikt over forslag til løyvingar på svalbard-budsjettet 2023 | 36 | Kap. 3030 Skattar og avgifter | 51 |
| | | | Kap. 3035 Tilskudd fra statsbudsjettet | 52 |
| Del II | Dei enkelte utgifts- og inntektskapitla | 39 | Forslag til vedtak om løyving av utgifter og inntekter for administrasjonen av Svalbard for budsjetterterminen 2023 | 54 |
| 6 | Dei enkelte utgifts- og inntektskapitla | 41 | Forslag til vedtak om formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2023 | 56 |
| Kap. 0001 | Tilskudd til Svalbard kirke | 41 | Forslag til vedtak om meirinntektsfullmakt for budsjetterterminen 2023 | 57 |
| Kap. 0003 | Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre | 41 | Forslag til vedtak om meirinntektsfullmakt for budsjetterterminen 2023 | 57 |
| Kap. 0004 | Tilskudd til Svalbard Museum | 42 | Forslag til vedtak om avgift av kol som blir utført frå Svalbard, for budsjetterterminen 2023 | 58 |
| Kap. 0005 | Sysselmasteren (jf. kap. 3005) | 42 | | |
| Kap. 3005 | Sysselmasteren (jf. kap. 0005) | 43 | | |
| Kap. 0006 | Sysselmasterens transporttjeneste (jf. kap. 3006) | 44 | | |
| Kap. 3006 | Sysselmasterens transporttjeneste (jf. kap. 0006) | 45 | | |
| Kap. 0007 | Tilfeldige utgifter | 46 | | |
| Kap. 0009 | Kulturminnetiltak (jf. kap. 3009) ... | 47 | | |
| Kap. 3009 | Kulturminnetiltak (jf. kap. 0009) ... | 47 | | |
| Kap. 0011 | Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmasteren for Svalbard ... | 48 | Vedlegg | |
| Kap. 0017 | Norsk Polarinstitutt – refusjon | 48 | 1 | Oversikt over forslag til utgifter på Svalbard som blir dekte på statsbudsjettet for 20231 |
| Kap. 0018 | Navigasjonsinnretninger | 48 | 2 | Oversikt over forslag til inntekter til Svalbard som inngår i statsbudsjettet for 2023 |
| Kap. 0019 | Meteorologisk institutt – husleige Bjørnøya og Hopen | 49 | 3 | Kart over Svalbard |
| Kap. 0020 | Statsbygg Svalbard | 49 | | |



DET KONGELEGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Svalbardbudsjettet

*Tilråding frå Justis- og beredskapsdepartementet 23. september 2022,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Støre)*

Del I
Innleiing

1 Innleiing

1.1 Generelt om Svalbard

Svalbard omfattar Spitsbergen, Prins Karls Forland, Nordaustlandet, Kong Karls Land, Barentsøya, Edgeøya, Hopen, Bjørnøya og alle holmar og skjer innanfor koordinatane 10° og 35° austleg lengd og 74° og 81° nordleg breidd. Svalbard har eit landareal på 61 022 km² og utgjer ca. 16 pst. av det totale landarealet i Kongeriket Noreg. Spitsbergen er den største øya i Noreg. Rundt 60 pst. av Svalbard er dekt av isbrear. Under 10 pst. av Svalbard har vegetasjon.

Svalbardtraktaten vart underteikna 9. februar 1920 og tok til å gjelde 14. august 1925. Frå same dag vart Svalbard ein udeleleg og uavhendeleg

del av Kongeriket Noreg gjennom ei eiga lov, Svalbardlova 17. juli 1925 nr. 11. Sysselmeisteren på Svalbard er den øvste representanten for regjeringa på øygruppa og varetok dei statlege interessene der.

Størsteparten av busetjinga på Svalbard ligg på øya Spitsbergen. Longyearbyen er det administrative senteret på Svalbard og er det største lokalsamfunnet. Utanom Spitsbergen bur det folk ved dei meteorologiske stasjonane på Hopen og Bjørnøya. Tal frå Statistisk sentralbyrå (SSB) syner at folkemengda på Svalbard auka med 27 personar i 2021, dvs. 1 pst. Til samanlikning var auken i 2020 på 1,3 pst.

Tabell 1.1 Befolkningstal i Longyearbyen og Ny-Ålesund, 1. januar

| 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 |
|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 2 100 | 2 185 | 2 152 | 2 145 | 2 214 | 2 258 | 2 428 | 2 459 | 2 486 |

Kjelde: SSB «Befolkningen på Svalbard» <https://www.ssb.no/befolkning/folketall/statistikk/befolkningen-pa-svalbard>, publisert 23. august 2022.

Lokalsamfunnet i Barentsburg er bygd opp rundt koldrifta til det russiske selskapet Trust Arktikugol. Det var registrert til saman 391 fastbuande i Barentsburg og Pyramiden per 1. januar 2022. Ved den polske forskingsstasjonen i Hornsund var det registrert ti busette på same tidspunkt.

1.2 Bakgrunnen for eit eige svalbardbudsjett

Justis- og beredskapsdepartementet fremmar svalbardbudsjettet som ein eigen budsjettproposisjon samstundes med statsbudsjettet. Eit eige svalbardbudsjett synleggjer inntekter og utgifter på øygruppa.

Kvart år blir det gitt eit tilskot frå statsbudsjettet til dekning av underskotet på svalbardbudsjettet, jf. Prop. 1 S (2022–2023) for Justis- og beredskapsdepartementet kap. 480, post 50. Tilskotet er inntektsført på svalbardbudsjettet kap. 3035.

I hovudsak er det den statlege administrasjonen av Svalbard som er finansiert på svalbardbudsjettet. Dette er bl.a. verksemd på Svalbard som er underlagd Justis- og beredskapsdepartementet, og verksemd som er underlagd andre fagdepartement. Longyearbyen lokalstyre får òg løyvingane sine over svalbardbudsjettet. Prop. 1 S (2022–2023) *Svalbardbudsjettet* gir vidare ei samla oversikt over statlege løyvingar til svalbardformål. Slike utgifter blir dekte over det ordinære statsbudsjettet på kapitla til dei enkelte fagdepartementa. Forslag til løyvingar for 2023 er omtalte nærmare under punkt 4 nedanfor, jf. òg vedlegg 1.

1.3 Prioriteringar i 2023

Regjeringa har som mål, jf. Hurdalsplattforma, å vidareutvikle svalbardpolitikken og sikre norske interesser og norsk busetjing på Svalbard. Dei overordna måla for svalbardpolitikken (nærmare omtalt i kapittel 2.1), har lege fast gjennom lang

tid og fordrar at forvaltninga av Svalbard blir sett i samanheng med måla og tilpassast etter samfunnsutviklinga. Eit av hovudmåla er å halde vedlike norske samfunn på øygruppa. For å kunne nå dette målet er det ein føresetnad at befolkninga har ein stor grad av tryggleik for liv, helse og materielle verdiar.

Longyearbyen lokalstyre skal utarbeide ein konkret energiplan for Longyearbyen i løpet av 2022. Når lokalstyret har overlevert energiplanen til Olje- og energidepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet, vil departementa og lokalstyret saman vurdere den vidare prosessen med å få på plass ei ny energiløysing.

Regjeringa innførte både personkontroll og kontroll med vareførselen til og frå øygruppa i mai 2022, bl.a. for å gi norske styresmakter betre moglegheit og evne til å føre kontroll på Svalbard. Regjeringa vil i 2023 prioritere å følgje opp dei nye kontrollordningane.

Klimaendringar og auka menneskeleg aktivitet gir miljøutfordringar i Arktis. Oppvarminga av Arktis skjer meir enn dobbelt så raskt som det globale gjennomsnittet. Klimaendringar har allereie merkbare konsekvensar for økosystema, som blir meir sårbare for lokal verksemd, for kulturmiljøa, og for befolkninga på Svalbard. For å ivareta miljømåla for Svalbard, vil regjeringa sjå til at ferdsel og anna verksemd skjer innanfor rammer som sikrar at den samla miljøbelastninga ikkje blir for stor. Bl.a. vil ei vidare utvikling av miljøregelverket vere ei viktig oppgåve. Auken i aktivitet utfordrar óg beredskapen på Svalbard, og regjeringa vil óg arbeide vidare med reglar om tryggleik i felt.

1.4 Om offentlege styresmakter på Svalbard

1.4.1 Sysselmeisteren

Sysselmeisteren på Svalbard er den øvste representanten for regjeringa på øygruppa og er både politimeister og statsforvaltar. Kjerneoppgåvene til Sysselmeisteren er rednings- og beredskapsarbeid, ansvar for politi- og påtalemakt og miljøforvaltning. Sysselmeisteren er dermed leiar både av påtalemakta i politiet og for verksemda elles i politiet. Sysselmeisteren har i kraft av rolla som *politimeister* same ansvar og mynde som politimeistrane på fastlandet. Sysselmeisteren har ei sentral rolle i å handtere hendingar som oppstår på samfunnstryggleiks- og beredskapsområdet. Sjå punkt 2.2.2 om beredskap på Svalbard for nær-

mare omtale av Sysselmeisteren si rolle i det arbeidet.

Sysselmeisteren er som *statsforvaltar* òg regional statleg miljøvernstyresmakt på Svalbard og har ansvaret for å handheve miljøregelverket og for oppsynet med at regelverket blir følgt. Miljøvernoppgåvene til Sysselmeisteren spenner over eit breitt spekter av oppgåver innanfor områdevern, artsforvaltning, kulturminne, naturinngrep og forureining. I samanheng med dette utfører Sysselmeisteren arbeid med arealplanar der planansvaret ikkje er delegert til Longyearbyen lokalstyre. Saksførebuing og søknadsbehandling, regelverksarbeid og utarbeiding av forvaltningsplanar er òg viktige oppgåver for Sysselmeisteren på miljøvernssida. Sysselmeisteren som statsforvaltar utfører ei rekkje sivile oppgåver som er delegerte frå ulike departement. Dei samla oppgåvene til Sysselmeisteren gjer det mogleg å ha ei god fagleg forvaltning av plan- og enkeltsaker, eit godt informasjonsarbeid og ei effektiv etterforsking av miljøkriminalitet.

Frå 1. juli 2021 vart tittelen Sysselmann endra til det kjønnsnøytrale Sysselmeister. Namneendringa gjaldt både stillings- og verksemdsnamnet. Sjå budsjettkapitla 0005 og 0006 for omtale av aktiviteten til Sysselmeisteren i 2021.

1.4.2 Longyearbyen lokalstyre

Longyearbyen lokalstyre har som formål å utøve eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre i Longyearbyen. Longyearbyen lokalstyre skal sikre ei rasjonell og effektiv forvaltning av fellesinteressene innanfor ramma av norsk svalbardpolitikk, med sikte på ei miljøforsvarleg og berekraftig utvikling av lokalsamfunnet. Justis- og beredskapsdepartementet og Longyearbyen lokalstyre har kontaktmøte to gonger i året. Dialogen departementet har med Longyearbyen lokalstyre er viktig for å sikre ei utvikling av samfunnet i Longyearbyen i tråd med dei overordna måla i svalbardpolitikken.

Longyearbyen lokalstyre har ei generell beredskapsplikt, jf. sivilvernlova §§ 14, 15 og 29, som gjeld på Svalbard, jf. *forskrift om sivilbeskyttelseslovens anvendelse på Svalbard og om beredskapsplikt for Longyearbyen lokalstyre*. Formålet med ei generell beredskapsplikt er at kommunar, og Longyearbyen lokalstyre, skal sjå heile arbeidet med tryggleik i samanheng og planleggje ut frå dette. Forskrifta pålegg Longyearbyen lokalstyre sjølv å ta ansvar for arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap og vurdere om det trengst særskilde førebuingar. Sysselmeisteren på

Svalbard fører tilsyn med korleis Longyearbyen lokalstyre følgjer opp pliktene i forskrifta.

1.4.3 Andre aktørar

På svalbardbudsjettet blir det løyvd midlar til fleire statlege aktørar. Aktørane er fagleg styrte av dei respektive fagdepartementa:

- Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF)
- Kystverket
- Statsbygg Svalbard
- Skattekontoret på Svalbard
- Norsk Polarinstitut
- Meteorologisk institutt

Vidare får Svalbard Museum og Svalbard kyrkje løyvingar over svalbardbudsjettet.

I tillegg har ei rekkje andre statlege aktørar verksemd på Svalbard som blir finansiert utanfor svalbardbudsjettet, bl.a.:

- Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS
- Miljødirektoratet
- Riksantikvaren
- Nav
- Avinor
- Universitetscenteret på Svalbard AS (UNIS)
- Universitetssjukehuset Nord-Noreg HF ved Longyearbyen sjukehus
- Statens kartverk
- Svalbard globale frøkvelv
- Norsk helsenett SF
- Forbrukartilsynet
- Tolletaten

2 Mål for norsk svalbardpolitikk

2.1 Overordna mål

Det er lang tradisjon for brei politisk semje om hovudlinjene i svalbardpolitikken. Stortinget si behandling av Meld. St. 32 (2015–2016) *Svalbard*, jf. Innst. 88 S (2016–2017), reflekterte at dei overordna måla for svalbardpolitikken ligg fast:

- ei konsekvent og fast handheving av suvereniteten
- overhalde Svalbardtraktaten på korrekt måte og føre kontroll med at traktaten blir etterlevd
- bevaring av ro og stabilitet i området
- bevaring av den særeigne villmarksnaturen i området
- halde oppe norske samfunn på øygruppa.

Langsiktig forvaltning av Svalbard i tråd med dei stortingsforankra måla, medverkar til tryggleik for folk i Longyearbyen og til stabilitet og ei føresieleg utvikling i regionen. Regjeringa legg vekt på å vidareføre dei lange linjene i forvaltninga av øygruppa. Regjeringa vil innanfor dei stortingsforankra måla vidareutvikle svalbardpolitikken på ein måte som sikrar norske interesser og norsk busetting, og som varetek ei berekraftig utvikling i Arktis.

2.2 Justis- og beredskapsdepartementets mål for polarpolitikken: godt forvalta polarområde

Polarområda er viktige politisk, noko som gjer det nødvendig å sjå verksemda til dei enkelte fagetane i samanheng og i eit breiare perspektiv. Justis- og beredskapsdepartementet er tildelt eit eige ansvar for å koordinere norsk svalbardpolitikk. Utover måla som er fastsette av Stortinget, har Justis- og beredskapsdepartementet eit eige mål for politikken i Arktis og Antarktis: *godt forvalta polarområde*. Med godt forvalta polarområde meiner ein at polarområda skal forvaltast slik at samordning og styring byggjer opp under dei overordna måla for Svalbard og andre polare strøk. Desse omhandlar bl.a. å bevare ro og stabilitet, å

bevare natur og å oppretthalde eksisterande norske samfunn i desse områda.

2.2.1 Koordinering av norsk polarpolitikk

2.2.1.1 Det interdepartementale polarutvalet

Alle departementa har ei rolle i gjennomføringa og utforminga av svalbardpolitikken, og er involverte i arbeidet med å nå måla, jf. òg omtalen under punkt 4. Justis- og beredskapsdepartementet har ansvaret for å koordinere og samordne polarsaker i statsforvaltninga. Det interdepartementale polarutvalet (Polarutvalet) er eit viktig verkemiddel. Polarutvalet er eit koordinerande og konsultativt organ for behandlinga av polarsaker i sentraladministrasjonen. Utvalet arbeider etter *instruks for behandling av polarsaker og for Det interdepartementale polarutvalg (polarutvalgsinstruks)*, fastsett ved kgl.res. 18. oktober 2002. Utvalet skal vere eit særleg rådgivande organ for regjeringa i slike saker. Samstundes gjeld avgjerdsmynda til fagdepartementa og det konstitusjonelle ansvaret til den aktuelle statsråden for dei ulike sakene. Utvalet har møte om lag ti gonger i året. Sysselmeisteren møter fast.

2.2.1.2 Lovgivning

Svalbardlova § 2 slår fast at norsk privatrett og strafferett og norsk lovgiving om rettspleie gjeld for Svalbard når ikkje anna er fastsett. Andre lover gjeld ikkje for Svalbard, utan når det er fastsett særskilt. Det kan òg bli gitt særskilde forskrifter for Svalbard. Longyearbyen har vakse fram til 2021, som følgje av auke og meir variasjon i aktivitet. Auka aktivitet på Svalbard gjer at stadig fleire lover gjeld for øygruppa.

Stortinget har slutta seg til at det rettslege rammeverket for Svalbard skal vere mest mogleg likt fastlandet, jf. Innst. 88 S (2016–2017). Ny lovgiving for fastlandet skal som hovudregel takast i bruk for Svalbard, med mindre særlege forhold talar imot dette eller det er behov for unntak eller tilpassingar. Lovverket skal gjelde og bli handheva likt for heile øygruppa, med mindre det er behov

for overgangsordningar eller andre former for innfasing. På nokre område er det òg gitt eigne lover eller forskrifter som er spesielt tilpassa forholda på Svalbard. Døme på dette er svalbardmiljølova og skattelova for Svalbard. I særskilde tilfelle vil det kunne vurderast unntaksheimlar for visse typar aktivitet. Administrative forhold kan gjere det nødvendig med tilpassingar, t.d. fordi det ikkje finst motsvarande lokale instansar eller forvaltningsnivå på Svalbard til dei på fastlandet. I tillegg kan det vere formålstenleg å innføre lover som av praktiske og økonomiske årsaker berre gjeld for Longyearbyen arealplanområde.

2.2.1.3 Endringar i regelverk

Kunnskapsdepartementet fastsette nye forskrifter med reglar for barnehageverksemd, grunnskule og vidaregåande opplæring i Longyearbyen 17. juni 2022, som tok til å gjelde 1. august 2022. Sjå punkt 4.8.1 for nærmare omtale.

Arbeids- og sosialdepartementet hadde vintren 2020/2021 på høyring eit forslag om å gjere allmenngjeringslova og ferielova gjeldande på Svalbard. Departementet fastsette den 26. november 2021 forskrift som gjorde ferielova gjeldande på Svalbard frå og med 1. januar 2022. Arbeidet med å følgje opp forslag om å gjere allmenngjeringslova gjeldande på Svalbard er utsett til 2023. Sjå omtale i pkt. 4.1.1.

Eit forslag til ny forskrift om tryggleik i felt på Svalbard har vore på høyring frå 31. august 2021 til 1. mai 2022. Høyringa omfatta òg eit forslag til ei eiga forskrift som gjer pakkereiselova gjeldande på Svalbard. Justis- og beredskapsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Barne- og familiedepartementet gjennomgår no innspela. Det er særleg forslaget om ei sertifiseringsordning for guidar høyringsinstansane har kommentert på. Forslaget til ny forskrift legg opp til at det blir arbeidd vidare med utforminga av ei sertifiseringsordning. Sysselmeisteren har starta arbeidet med å utvikle forslag til kurs- og kompetansekrav m.m. i samarbeid med nærings- og bransjeorganisasjonar og relevante fagmiljø. Det vidare arbeidet med eit revidert regelverk knytt til tryggleik i felt held fram i 2023. Barne- og familiedepartementet arbeider vidare med ei forskrift som gjer pakkereiselova gjeldande på Svalbard med sikte på vedtaking i løpet av 2023

Miljødirektoratet sende forslag til endringar i svalbardmiljølova og forskrifter til lova på høyring 3. september 2021, med høyringsfrist 3. februar 2022. Fristen vart seinare forlengd til 1. mai 2022.

Forslaga inneber nye reglar om ferdsel i naturen og for sjøbasert turisme. Formålet med endringane er å redusere den samla belastninga på miljøet i ei tid der klimaendringar, ferdsel og andre påverknadsfaktorar samla aukar presset mot miljøet på Svalbard.

Sysselmeisteren har oppsummert høyringa av forskrifter i samband med endringar i miljøregelverket på Svalbard og oversende 1. september 2022 si tilråding til Miljødirektoratet. Klima- og miljødepartementet vil innan utgangen av året motta tilråding frå Miljødirektoratet til endringar i miljøregelverket og skal deretter ta stilling til tilrådinga.

Klima- og miljødepartementet la 26. mars 2021 fram Prop. 119 L (2020–2021) *Endringar i svalbardmiljølova (tungoljeforbod m.m.)*. I proposisjonen foreslo ein tungoljeforbod i heile territorialfarvatnet på Svalbard. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 421 L (2020–2021). Lova vart endeleg vedteken 28. mai 2021 og tok til å gjelde 1. januar 2022 med nokre overgangsordningar.

Justis- og beredskapsdepartementet sende 23. juni 2021 på høyring eit forslag til endring av *forskrift om lokalstyrevalg i Longyearbyen § 2-1 andre ledd*. Forslaget gjekk ut på at det for andre enn norske statsborgarar skal stillast krav om tre års butid i ein norsk kommune for å kunne ha stemmerett og vere valbar til Longyearbyen lokalstyre. Ved opprettinga av Longyearbyen lokalstyre i 2002 vart det uttalt at ordninga ville bli vurdert i lys av samfunnsutviklinga. Samansetninga av befolkninga i Longyearbyen har endra seg sidan 2002. Endringa i forskrifta vart foreslått for å halde oppe tilknytninga mellom fastlandet og Svalbard for medlemmer av lokalstyret og dei som stemmer ved valet til lokalstyret. Endringa vart fastsett ved kongeleg resolusjon 17. juni 2022 og tok til å gjelde 21. juli 2022.

Kommunal- og distriktsdepartementet sende 7. mai 2021 ordninga for eigedomsregistrering på Svalbard på alminneleg høyring. I høyringa vart det foreslått tilpassingsreglar for eigedomsregistrering på Svalbard, slik at matrikkellova kan ta til å gjelde for Svalbard som føreset. Endringa vart fastsett ved kongeleg resolusjon av 17. desember 2021, og eigedomsregistrering på Svalbard blir frå 1. januar 2022 regulert etter reglane i matrikkellova med nødvendige tilpassingar. Ordninga for eigedomsregistrering er med det blitt meir lik den på fastlandet. Longyearbyen lokalstyre har ansvaret for eigedomsregistreringa i Longyearbyen, medan Sysselmeisteren har ansvaret for resten av Svalbard.

Sjå elles punkt 2.2.2.3 for omtale av innføring av høvesvis personkontroll og kontroll med vareførselen til og frå Svalbard.

Dei stortingsforankra måla for svalbardpolitikken krev at regelverk og rammer for Svalbard og Longyearbyen blir vurderte og tilpassa etter samfunnsutviklinga. Endringane i regelverk vil leggje til rette for at den langsiktige og føreseielege forvaltninga av Svalbard held fram.

2.2.2 Beredskap på Svalbard

2.2.2.1 Overordna om beredskapen på Svalbard

Dei naturgitte og geografiske føresetnadene til Svalbard gir særskilde utfordringar for samfunnsstryggleik og beredskap. Beredskapen på Svalbard blir vurdert fortløpande, i lys av aktiviteten på øygruppa og endringar i risikobiletet. Det er ein god lokal beredskap, men han er ikkje dimensjonert for å handtere større hendingar eller hendingar som skjer samstundes over lang tid. I tilfelle større hendingar legg ein derfor til rette for tilførsel av ressursar frå fastlandet. Alle som ferdist på og rundt Svalbard, må vere godt øvde og førebudde på å handtere situasjonar som kan oppstå.

Sysselmeisteren skal vere pådrivar og rettleiar i arbeidet med samfunnsstryggleik og beredskap, jf. *instruks for statsforvalteren og Sysselmeisteren på Svalbard sitt arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering* (fastsett ved kgl.res. 19. juni 2015). Hendingane kan vere ikkje-planlagde hendingar som naturkatastrofar eller planlagde hendingar som kriminalitet og terrorisme. Sysselmeisteren som *statsforvaltar* leier beredskapsrådet for Svalbard. Rådet skal medverke til eit felles bilete av risiko og sårbarheit. Målet er ein samordna beredskap som gir befolkninga på Svalbard størst mogleg tryggleik. I beredskapsrådet deltek bl.a. Longyearbyen lokalstyre, Longyearbyen sjukehus, Kings Bay AS, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS og Visit Svalbard. Sysselmeisteren har ansvaret for redningstenesta og er som *politimeister* leiar for redningsleinga ved den lokale redningssentralen (LRS) på Svalbard.

Helse Nord RHF og Universitetssjukehuset i Nord-Noreg HF har ansvar for helsetenestene og helseberedskapen på Svalbard. Longyearbyen lokalstyre har ikkje eigen kommunelege eller eiga helseteneste. Overlegen ved Longyearbyen sjukehus er smittevernlege for Svalbard.

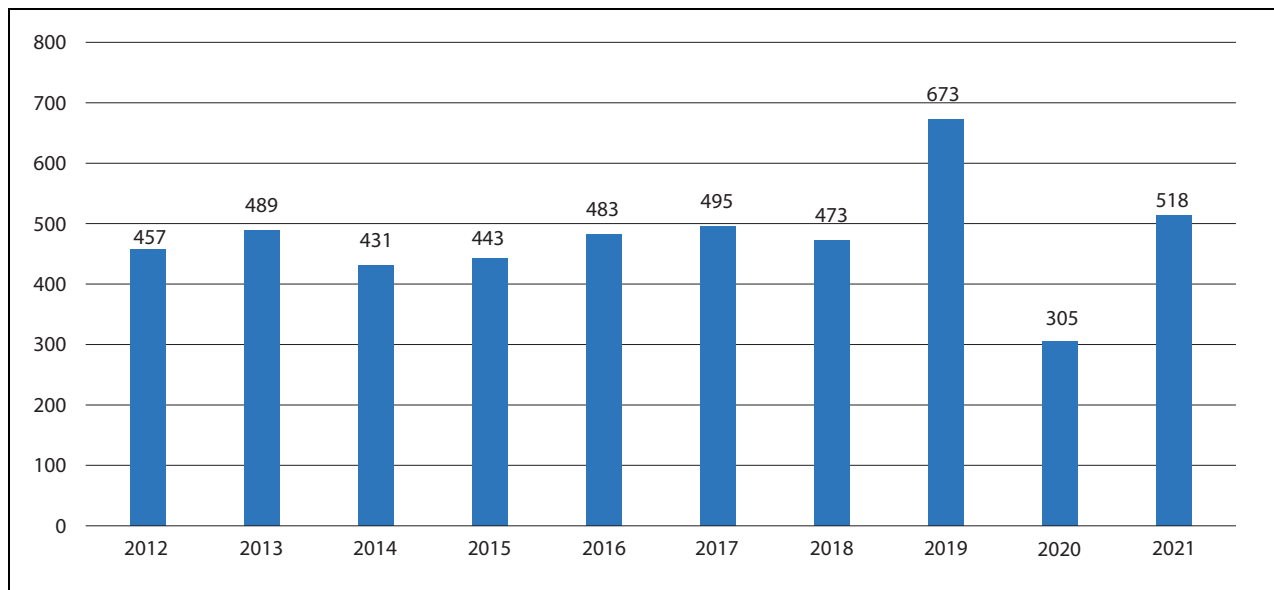
Øvingar er sentrale i arbeidet med å styrke samhandlinga i beredskap og krisehåndtering. Samhandlinga i beredskap og krisehåndtering hos Sysselmeisteren var i 2021 i stor grad prega av gjennomføringa av AMRO-prosjektet (Arctic Mass Rescue Operation). Målet med prosjektet har vore å utvikle relevante prosedyrar for ein masseredningsoperasjon i Arktis for alle aktørane på Svalbard som bidrar i redningstenesta. Prosjektet vart avslutta med fullskalaøvinga AMRO2021 i oktober 2021 og ei påfølgjande oljevernøving. Under øvinga deltok om lag 500 personar og meir enn 20 organisasjonar.

Hovudredningssentralen gjennomførte tilsyn med LRS Svalbard i samband med AMRO2021. Hovudredningssentralen har orientert Sysselmeisteren om at deira vurdering er at redningstenesta på Svalbard blir drifta godt, og at det er viktig å sikre overføring av nødvendig erfaring ved utskifting blant dei tilsette hos Sysselmeisteren.

Regjeringa foreslo i Prop. 78 S (2021–2022) å auke løyvinga på kap. 543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, post 70 Telesikkerhet og -beredskap med 5 mill. kroner for å forsterke reservesatellittsambandet mellom Svalbard og fastlandet. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 270 S (2021–2022). Den auka løyvinga innebar at ein har oppgradert den eksisterande reserveløysinga til 4G-dekning i Longyearbyen for alle dei tre norske mobiloperatørane. Reservesatellittsambandet vart operativt frå august 2022. Løysinga er i utgangspunktet etablert for tre år, før situasjonen må vurderast på nytt. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet forvaltar midlane. Sjå Prop. 1 S (2022–2023) frå Kommunal- og distriktsdepartementet for nærmare omtale av tiltaket.

Nye havområde har blitt tilgjengelege i stadig større delar av året som følgje av mindre sjøis. Det er venta at talet på redningsaksjonar vil kunne auke i takt med vekst i turisme og fiskeri og generelt meir aktivitet i farvatna rundt Svalbard, ein vekst som vil skape utfordringar både for rednings- og helseberedskap.

Fleire tilreisande turistar og større aktivitet i havområda rundt Svalbard har tidlegare ført til at det har blitt fleire redningsoppdrag. Det har vore ein auke i talet på seglingar i farvatna ved Svalbard i 2021 samanlikna med dei fleste åra før. Ein må vente at det kan bli fleire redningsaksjonar igjen i framtida.



Figur 2.1 Samla tal på fartøy med seglingar i farvatna ved Svalbard

Kjelde: Kystverket/Fiskeridirektoratet

Cruisetraffikken til Svalbard inneber vidare at det til tider er langt fleire menneske på Svalbard og områda rundt enn det helseberedskapen, inkludert evakueringskapasiteten, er dimensjonert for. Det same gjeld store grupper som deltek i risikoutsette reiselivsopplevingar som større skuterurar og ekspedisjonar på store, opne hurtiggåande båtar. I høgsesongen skjer desse aktivitetane samstundes, noko som aukar risikoen for fleire ulukker på same tid. Justis- og beredskapsdepartementet fekk overlevert NOU 2022: 1 *Cruisetraffikk i norske farvann og tilgrensede havområder: sjøsikkerhet, beredskap og redning – utfordringar og anbefalinger* 23. februar 2022. Utvalet har vurdert utfordringar for beredskapen ved auka cruisetraffikk i norske farvatn, og Svalbard har fått ein brei omtale i rapporten. Sysselmeisteren på Svalbard har gitt innspel. Utredninga er sendt på høyring, med frist 15. september 2022. Sjå Prop. 1 S (2022–2023) frå Justis- og beredskapsdepartementet for nærmare omtale.

Oljeprisen har stige kraftig siste året. Dette har medført at drivstoff for Sysselmeisteren sitt tenestefartøy og Sysselmeisteren sine helikopter har blitt tilsvarande dyrare. Sysselmeisteren har mått avpasse drifta innanfor gjeldande budsjett når det gjeld bruk av desse transportressursane. Sysselmeisteren vil i 2023 prioritere bruk av helikoptera og tenestefartøyet til beredskap, søk og redning.

2.2.2.2 Skred og flaum

Norsk klimaservicesenter¹ la i 2019 fram klimaprofil for Longyearbyen. I rapporten går det fram at auka nedbør som regn og auka snø- og bresmelting vil gi fleire og større flaumar, og at snøskred og sørpeskred vil skje oftare. Særleg utsett er eit område i sentrum under fjellet Sukkertoppen og langs området Vannledningsdalen. Longyearbyen har i nyare tid blitt ramma av to store snøskred to vintrar på rad, i desember 2015 og i februar 2017. Sikringsanlegget i Longyearelva vart oppgradert sommaren og hausten 2021 etter flaum i 2020.

Sysselmeisteren på Svalbard, Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Longyearbyen lokalstyre samarbeider om korleis ein kan førebyggje flaum- og skredskadar på Svalbard, og innhentar ekstern skredfagleg ekspertise. I vinteresongen får Sysselmeisteren daglege vurderingar av lokal snøskredfare i Longyearbyen. NVE er ansvarleg for dei skredfaglege vurderingane i varslinga. Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) er samarbeidspartnar for observasjonar, og Longyearbyen lokalstyre er ansvarleg for bestilling av observasjonane.

Sysselmeisteren, i rolla som politimeister, tek avgjerda om evakuering og forbod mot ferdsel ved snøskredfare, basert på skredfaglege råd. Vinteren 2021–2022 var det tidvis stor snøskredfare, både i terrenget på Svalbard og i område av

¹ Eit samarbeid mellom Meteorologisk institutt, NVE, NORCE og Bjerknessenteret.

Longyearbyen. Sysselmeisteren, i samråd med beredskapsrådet, måtte fleire gonger gi ordre om evakuering av området Nybyen.

Sikringstiltaka under fjellet Sukkertoppen i Longyearbyen består av støtteforbyggingar i fjellsida og ein fangvoll nedanfor fjellsida. NVE gjennomfører sikringstiltaka. Arbeidet starta opp i 2019 og er venta avslutta i 2023. Det er løyva til saman 165 mill. kroner til sikring under Sukkertoppen. Dei samla utgiftene til skredsikringstiltak under fjellet Sukkertoppen i Longyearbyen er rekna til 170 mill. kroner, ein auke på 5 mill. kroner frå førre estimat. Auken kjem i hovudsak av høgare materialkostnader som følgje av utviklinga i internasjonale marknader.

Regjeringa foreslo i samband med Prop. 1 S *Tillegg 1 (Endring av Prop. 1 S (2021–2022) Statsbudsjettet 2022)* å auke løyvinga på kap. 480 post 50 Svalbardbudsjettet med 40 mill. kroner. Midlane er plasserte på svalbardbudsjettet kap. 0007 Tilfeldige utgifter, post 30 Skred- og bustadtiltak. Løyvinga skal brukast til å gjennomføre sikringstiltak mot sørpeskred frå Vannledningsdalen. Tiltaket utgjer avsluttande ledd i sikringsarbeidet for sentrum av Longyearbyen, eit arbeid som vart sett i gang etter snøskredet i 2015. Olje- og energidepartementet nyttar midlane. Regjeringa foreslo samstundes ei bestillingsfullmakt på 35 mill. kroner som følgje av behov for å inngå kontraktar i 2022 med utbetaling i 2023 for anleggsarbeid som skal utførast i 2023. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. St. 7 S (2021–2022). Regjeringa foreslår å løyve midlane frå bestillingsfullmakta i 2023. Samla kostnad for sikringstiltaket mot sørpeskred frå Vannledningsdalen er rekna til 90 mill. kroner, ein auke på 15 mill. kroner frå førre estimat.

Sjå elles omtale av svalbardbudsjettet kap. 0007, post 30 for nærmare omtale av løyvingane til skredsikring.

2.2.2.3 *Krigen i Ukraina og Prop. 78 S (2021–2022)*

Regjeringa har avgjort å innstille samarbeidet Noreg har med russiske styresmakter inntil vidare som følgje av Russlands krig mot Ukraina. Dei samfunnskritiske delane av samarbeidet blir haldne oppe. Sysselmeisteren har frå før av jamleg kontakt med det russiske selskapet Trust Arktikugol og generalkonsulatet i Barentsburg gjennom faste kontaktmøte og kontordag i Barentsburg som eit tilbod til lokalbefolkninga. Tiltaket er vida-reført.

Det er innført restriktive tiltak mot russiske personar og verksemder og for handel og interak-

sjonar med russiske motpartar. Ein utfyllande omtale av tiltaka finst i Prop. 1 S (2022–2023) for Utanriksdepartementet. Dei fleste tiltaka er òg gjorde gjeldande for Svalbard, med enkelte unntak. Unntaka har samanheng med dei folkerettslege pliktene til Noreg.

Regjeringa foreslo i Prop. 78 S (2021–2022) økonomiske tiltak som følgje av krigen i Ukraina på til saman 14,4 mrd. kroner. Det vart foreslått og vurdert som nødvendig å setje i verk tiltaka raskt, bl.a. for å styrke den sivile beredskapen. Regjeringa foreslo bl.a. å auke eksisterande løyvingar for å innføre personkontroll på Svalbard og kontroll med vareførselen til og frå Svalbard og for å styrke reservesatellittsambandet mellom Svalbard og fastlandet. Stortinget slutta seg til forslaga, jf. Innst. 270 S (2021–2022).

Innføring av kontroll med reisande til og frå Svalbard

Ny lov om grensetilsyn og grensekontroll av personer (grenseloven) vart vedteken av Stortinget 20. april 2018 og tok til å gjelde 1. mai 2022 saman med ny grenseforskrift. Grenselova har i § 25 nr. 1 heimel for Kongen til å gi reglar om bruk for Svalbard og til å fastsetje særlege reglar som dei stadlege forholda tilseier.

Gjennom *forskrift om kontroll av reisende til og fra Svalbard*, som tok til å gjelde 6. mai 2022, er relevante delar av grenselova gjorde gjeldande for Svalbard, med nødvendige tilpassingar og føresegner som er grunngitte i dei eigne kontrollbehova på øygruppa. Forskrifta er derfor òg heimla i Svalbardlova § 4. Sysselmeisteren på Svalbard skal kontrollere reisande for å handheve *forskrift 3. februar 1995 nr. 96 om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard*. Som ei oppfølging av dette vart det 29. april 2022 innført nye bortvisningsgrunnlag i den nemnde forskrifta. Forskrifta gir Sysselmeisteren moglegheit til å utføre ID-kontroll av personar som reiser til eller frå Svalbard med fly og båt. Formålet med kontrollen er å hindre grensekryssande kriminalitet og truslar mot folkehelsa, å vareta offentleg orden og andre nasjonale behov og å sikre at vi oppfyller dei internasjonale forpliktingane våre. Ein vurderte det som viktig å få på plass kontrollreglar for Svalbard raskt.

Forskrifta gir Sysselmeisteren mynde til å kontrollere reisande ved innkomst til og avgang frå Svalbard. Dei reisande må ved slik kontroll framvise gyldig legitimasjonsdokument. Kontrollen vil i startfasen vere sporadisk. Vidare er det reglar om førehandsmelding til Sysselmeisteren om reisande og mannskap som kjem til Svalbard med

anten luft- eller sjøfartøy. Føresegnene i grense-
lova om behandling av opplysningar, overva-
kingsmetodar, teieplikt og straff er gjorde gjel-
dande for Svalbard. Personar som nektar å legiti-
mere seg, som viser fram falske legitimasjonsdo-
kument, eller som utgjer ein trussel mot offentleg
orden eller folkehelsa, kan bli bortviste frå Sval-
bard.

Regjeringa foreslo i Prop. 78 S (2021–2022) å
auke løyvinga på kap. 480 Svalbardbudsjettet post
50 Tilskudd med 8,0 mill. kroner for å innføre kon-
troll på Svalbard av reisande til og frå øygruppa.
Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 270 S
(2021–2022). Midlane vart plasserte på svalbard-
budsjettet kap. 0005 Sysselmeisteren, post 01
Driftsutgifter. Regjeringa forslår å løyve 5,0 mill.
kroner til personkontroll på Svalbard i 2023 på
svalbardbudsjettet kap. 0005, post 01.

Innføring av kontroll med vareførselen til og frå Svalbard

Det har fram til 2022 ikkje vore ført kontroll på
Svalbard med varer som blir førte inn til og ut frå
øygruppa. Svalbard er ikkje ein del av norsk toll-
område, og tollova gjaldt tidlegare ikkje for vare-
førselen til og frå Svalbard. Tolletaten har derfor
tidlegare ikkje ført kontroll på Svalbard med vare-
førselen til og frå øygruppa. Kontroll med varefø-
rselen er viktig bl.a. for å hindre grensekryssande
kriminalitet og å sikre at Noreg møter våre inter-
nasjonale pliktar, mellom anna hindre at Svalbard
blir nytta til omgåing av sanksjons- og eksportkon-
trollregelverket.

Regjeringa foreslo i Prop. 70 L (2021–2022) ein
heimel i tollova til å gi forskrift om at lova eller
delar av lova skulle gjelde for Svalbard, og at Sval-
bard skulle vere eige tollområde. Stortinget slutta
seg til forslaget, jf. Innst. 250 L (2021–2022). For-
skrift om vareførselskontroll på Svalbard tok til å
gjelde 6. mai 2022, same dag som forskrifta om
kontroll av reisande til og frå Svalbard. Forskrifta
har heimel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll
og vareførsel (tollova) § 1-3 fjerde ledd. Gjennom
forskrifta vart Svalbard etablert som eige tollom-
råde, og tollstyresmaktene fekk heimel til å føre
kontroll med varer som blir førte inn til og ut frå
Svalbard.

Tolletaten starta opp med kontroll med vare-
førselen på Svalbard i mai 2022. Dagens kontroll
er basert på ei minimumsløysing utan mellom
anna dei varslings-, melde- og opplysningsplikter
som gjeld på fastlandet. Etter kvart er det nødven-
dig at tollmyndighetene får etablert oversikt over
aktørane som fører varer inn til og ut frå Svalbard,

og får etablert ordningar som sikrar at Tolletaten
får tilgang til desse opplysningane. Tolletaten vil i
2023 arbeide med å vidareutvikle kontrollen med
vareførselen på Svalbard, av dette vurderer behov
for regelverksutvikling. Det er lagt opp til at kon-
trollen med tida, med enkelte moglege tilpassin-
gar til dei lokale forholda på Svalbard, i størst
mogleg grad bør svare til kontrollen på fastlandet,
med dei plikter det inneber for aktørane i varefø-
rselen. Eventuelle forslag til endringar i regelverk
vil verte sende på høyring.

Sjå Prop. 1 S (2022–2023) for Finansdeparte-
mentet for nærmare omtale av ordninga.

Regjeringa foreslår å løyve 26,0 mill. kr på kap.
1610, post 01 til vareførselskontroll på Svalbard.

2.2.3 Longyearbyen – eit norsk lokalsamfunn

Eit av hovudmåla i svalbardpolitikken er å halde
ved lag norske samfunn på Svalbard. Målet blir i
hovudsak oppfylt gjennom familiesamfunnet i
Longyearbyen og til dels gjennom Ny-Ålesund. På
denne måten skal Longyearbyen vere eit samfunn
som medverkar til å oppfylle og støtte opp under
dei overordna måla i svalbardpolitikken.

2.2.3.1 Virusutbrot, smitteverntiltak og konsekvensane for Svalbard

Overordna om covid-19 og dei påfølgjande smitteverntiltaka og Svalbard

Covid-19 og smitteverntiltaka har hatt store kon-
sekvensar for befolkninga og verksemdene på
Svalbard i 2020, 2021 og inn i 2022. Fleire av smit-
teverntiltaka på fastlandet vart nytta på Svalbard.
Det vart òg etablert rutinar for evakuering av
smitta personar til fastlandet. I periodar har det
vore innført krav om testing før avreise til Sval-
bard, og krav om test ved innkomst. Tiltaka vart
innførte for å redusere sannsynet for eit virusut-
brot på Svalbard så mykje som mogleg og for å
verne om lokalbefolkninga og samfunnskritiske
funksjonar sett i lys av den sårbare helseberedska-
pen. Dei særskilde smitteverntiltaka på Svalbard
er no i all hovudsak oppheva.

Økonomiske konsekvensar og særskilde tilskotsordningar

Næringslivet på Svalbard, og særleg reiselivet,
har vore hardt råka av konsekvensane av virus-
utbrotet. Ei rekke av dei nasjonale økonomiske til-
taka bidrog til å hjelpe situasjonen på Svalbard.

Samstundes er forholda på Svalbard spesielle, og ikkje alle ordningar som gjeld for fastlandet, er aktuelle for næringslivet der. Dette er bakgrunnen for dei særskilde tiltakspakkene som blei vedteke i 2020 og 2021, og var retta mot å leggje til rette for næringsliv og sysselsetjing. Etterkvart som situasjonen har betra seg har aktiviteten på Svalbard auka, og aktiviteten har auka vidare i 2022.

Den første tiltakspakka vart vedteken av Stortinget i oktober 2020 med ei løyving på 25,0 mill. kroner til ei mellombels tilskotsordning for gjenoppbygging, omstilling og utvikling av reiselivet på Svalbard, jf. Innst. 19 (2020–2021). Midlane vart sette av på Nærings- og fiskeridepartementet sitt budsjett, kap. 900, post 84, og forvalta av Longyearbyen lokalstyre etter forskrift av 9. desember 2020 nr. 2666. Nærings- og fiskeridepartementet var klageinstans for vedtak fatta av Longyearbyen lokalstyre.

Stortinget vedtok 23. februar 2021 å løyve 40,0 mill. kroner til Longyearbyen lokalstyre, jf. Innst. 233 S (2020–2021). Finanskomiteen skreiv i innstillinga:

Komiteen viser til at reiselivet på Svalbard gjennom pandemien har vært underlagt strenge restriksjoner i form av periodevis innreisekarantene, krav om redusert belegg på hoteller, stans i cruisetrafikk, krav om negativ covid-19-test samt en nasjonal føring om å unngå unødvige reiser til Svalbard. Den reduserte helseberedskapen på Svalbard tilsier at det kan være behov for å opprettholde restriksjoner også fremover. Konsekvensen av dette er at reiselivet i Longyearbyen er hardt rammet, og Visit Svalbard viser til at et representativt utvalg av lokale bedrifter har hatt et gjennomsnittlig omsetningsfall på 65 pst. under pandemien. Komiteen mener det vil være behov for å bevilge ytterligere midler for å støtte opp om reiselivsbedrifter, og foreslår derfor å øke tilskudd med 40 mill. kroner til lokalstyret til dette formålet.

Midlane vart sette av på budsjettet til Justis- og beredskapsdepartementet og forvalta av Longyearbyen lokalstyre. Lokalstyret nytta løyvinga til ei tilskotsordning for å «forbedre den likvide situasjonen for reiselivsbedriftene på Svalbard og sikre nødvendig påfyll av egenkapital i virksomhetene slik at sysselsettingen i næringen kan opprettholdes». Justis- og beredskapsdepartementet var klageinstans for vedtak fatta av Longyearbyen lokalstyre. *Forskrift om kompensasjonsordning til reise-*

livsnæringen på Svalbard blei vedteke av Longyearbyen lokalstyre 4. mai 2021 og gjeld til 31. desember 2022.

Koronavaksinering på Svalbard

Gjennom rammetilskotet til kommunane har det vore gitt midlar til å dekke kostnader til koronavirusvaksinering i kommunane. Ettersom Svalbard ikkje er ein kommune, har det vore nødvendig med særskilde løyvingar til Svalbard for å finansiere vaksinering. Stortinget vedtok å auke løyvinga på kap. 480, post 50 med 500 000 kroner i 2021, mot ein tilsvarande reduksjon av løyvinga på Helse- og omsorgsdepartementet sitt budsjett, kap. 710, post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, jf. Innst. 600 S (2020–2021). Løyvinga vart plassert på kap. 0005 Sysselmasteren, post 01 Driftsutgifter på svalbardbudsjettet. Longyearbyen sjukehus tilbydde i 2021 vaksinering av alle innbyggjarane over 18 år i Longyearbyen og av befolkninga i Barentsburg og Ny-Ålesund, Bjørnøya og Hopen. Regjeringa foreslo å auke løyvinga tilsvarande for 2022, mot same reduksjon på Helse- og omsorgsdepartementet sitt budsjett, kap. 710, post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, jf. Prop. 51 S (2021–2022). Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 119 S (2021–2022). Nærmare omtale av korleis virusutbrotet og smitteverntiltaka har påverka Svalbard, og nærmare omtale av tiltak og løyvingar vedteke av Stortinget finst i Prop. 1 S (2020–2021) *Svalbardbudsjettet* og Prop. 1 S (2021–2022) *Svalbardbudsjettet*.

2.2.3.2 *Reiseliv*

Nokre av restriksjonane for innreise og reiselivsverksemd har vore strengare på Svalbard enn på fastlandet av omsyn til beredskap. Reiselivsnæringa, den største næringa på Svalbard, har hatt låg aktivitet i store delar av turistsesongane 2020 og 2021. Reiselivsnæringa er ein stor bestillar av varer og tenester frå dei andre næringane, og ringverknadene frå nedgangen i talet på turistar har vore store for heile økonomien på Svalbard.

Talet på gjestedøgn auka til og med 2019. I 2020 og 2021 var det ein monnaleg reduksjon i talet på gjestedøgn. Medan det i 2019 var registrert 163 000 overnattingsdøgn ved kommersielle overnattingsverksemd, var tilsvarande tal for 2020 og 2021 høvesvis 65 000 og 79 000 ifølgje tal frå SSB og Visit Svalbard.

Cruisesesongane 2020 og 2021 vart òg råka av same årsak. I 2019 vart det registrert om lag

23 000 ekspedisjonscruisepassasjerar til Longyearbyen. I 2020 og 2021 var det tilsvarande talet høvesvis 1423 og 587. Det har ikkje vore registrert passasjerar frå konvensjonelle cruiseskip i 2020 og 2021. Det vart opna for å gjennomføre kyst- og ekspedisjonscruise frå 20. juni 2021 på vilkår som følgde av covid-19-forskrifta.

Stortinget løyvde midlar til tilskotsordningar for å avhjelpe situasjonen i reiselivsnæringa på Svalbard i både 2020 og 2021. Sjå punkt 2.2.3.1 for nærmare omtale av ordningane.

Som tidlegare år har Sysselmeisteren i 2021 gjennomført fleire dialogmøte både med det organiserte reiselivet og med andre offentlege aktørar, til dels Longyearbyen lokalstyre og Skatteetaten, gjennom eit trepartssamarbeid der òg Visit Svalbard deltek.

2.2.3.3 Hamn

I *Nasjonal transportplan 2022–2033* (NTP) er det førebels teke høgd for 406,0 mill. kroner til prosjektet med å utbetre Longyearbyen hamn for å støtte opp om eksisterande næringsliv og framtidig utvikling i den første seksårsperioden av NTP 2022–2033. Føresetnadene har endra seg, og behova må vurderast på nytt.

2.2.3.4 Befolkning og bustad

Nedbemanninga i gruveverksemda til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS frå 2018 har medført ei stor omstilling for Longyearbyen. Nedbemanninga har ikkje hatt særleg innverknad på talet på sysselsette eller innbyggjartalet i Longyearbyen. Samstundes er samansetninga av befolkninga i endring, med ein større del utlendigar enn tidlegare år. Longyearbyen er og skal vere eit livskraftig norsk lokalsamfunn og administrasjonssenter. Det er viktig med god balanse mellom talet på norske og talet på utanlandske statsborgarar i dette samfunnet. Regjeringa følgjer derfor med på utviklinga i Longyearbyen.

Bustadpolitikken skal bidra til å halde oppe Longyearbyen som eit norsk lokalsamfunn gjennom ei heilskapleg og effektiv forvaltning som sikrar bustader til offentlig tilsette og statleg kontroll med bustadmassen. Statsbygg Svalbard har ansvaret for statlege bygg og utbyggingar på Svalbard og for forvaltninga av ein bustadpool i Longyearbyen som leiger ut bustader til tilsette i offentlig verksemd som i størst mogleg grad skal få tilbod om bustad tilpassa sine behov. Offentleg eigde bustader kan elles leigast ut til private arbeidsgivarar som medverkar til at dei svalbard-

politiske måla blir nådde. Det er eit mål at det ikkje skal skje vekst i den samla bustadmassen i Longyearbyen, og eventuell utskifting av bustader bør løysast gjennom transformasjon og fortetting. Nye bustader bør ha ein kvalitet og ei samansetning som medverkar til at Longyearbyen er attraktiv for norske arbeidstakarar og familiar.

Statsbygg tok 1. juli 2021 over forvaltninga av UNIS-bustadene, som med det vart innlemma i staten si husleigeordning i Longyearbyen. Justis- og beredskapsdepartementet har innleidd dialog med Longyearbyen lokalstyre om statleg kjøp av bustadene til Longyearbyen lokalstyre. Det er lagt til grunn at Longyearbyen lokalstyre ikkje sel bustader til private aktørar.

2.2.4 Energiforsyning og annan infrastruktur

Longyearbyen lokalstyre er som eigar av Longyearbyen energiverk og infrastruktur knytt til kraftverket, ansvarleg for å levere varme og elektrisitet i Longyearbyen. Forsyningstryggleik for energi er grunnleggjande for alle samfunnsfunksjonar. Longyearbyen er ikkje knytt saman med eit større energisystem, og tilgang på energi er avgjerande for annan infrastruktur. Forsyningstryggleik for energi er derfor spesielt viktig i Longyearbyen.

2.2.4.1 Omstilling til eit sikkert og fornybart energisystem i Longyearbyen

Kolkraftverket som forsyner Longyearbyen med kraft og varme, og som vart sett i drift i 1983, ber preg av den høge alderen og må om ikkje lenge erstattast av ei ny energiløysing. Stortinget har slutta seg til dei overordna rammene for etablering og drift av ny energiløysing, jf. Innst. 117 S (2021–2022). Det vidare arbeidet med ny energiforsyning blir følgt opp av Longyearbyen lokalstyre, i dialog med Olje- og energidepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Longyearbyen lokalstyre har signalisert at dei også i framtida ønskjer å ha ansvaret for energiforsyninga i Longyearbyen. Dette legg grunnlaget for den vidare planlegginga. Longyearbyen lokalstyre vil framleis ha ansvaret for energiproduksjonen i Longyearbyen ved overgangen til ei ny energiløysing. Longyearbyen lokalstyre vil vidare vere ansvarleg for å få etablert eit nytt energiverk i Longyearbyen.

Longyearbyen lokalstyre skal utarbeide ein energiplan for Longyearbyen innan utgangen av 2022 og overlevere han til Olje- og energideparte-

mentet og Justis- og beredskapsdepartementet. I arbeidet med energiplanen skal dei sjå på korleis overgangen til ei mest mogleg fornybar energiforsyning kan gjennomførast på ein måte som er så sikker, skånsam og kostnadseffektiv som råd. I energiplanen skal dei bl.a. gjere greie for korleis etablering av eit nytt kraftvarmeverk blir sett i

samanheng med mellom anna energieffektivisering, lokal produksjon av fornybar energi og utprøving av nye teknologiar som forsyner kraftverket med kol. Når lokalstyret har overlevert energiplanen til departementa, vil departementa og lokalstyret saman vurdere den vidare prosessen med å få på plass ei ny energiløysing.

3 Forslag til svalbardbudsjett for 2023

Forslaget til budsjetttramme for svalbardbudsjettet for 2023 er på 581,9 mill. kroner, samanlikna med 640,0 mill. kroner i det vedtekne budsjettet for 2022. Dette er ein reduksjon på 58,0 mill. kroner, dvs. ein nedgang på 9,1 pst.

Underskotet på svalbardbudsjettet for 2023 er stipulert til 376,4 mill. kroner og blir dekt inn gjennom eit tilskot på Justis- og beredskapsdepartementet sitt budsjett, kap. 480, post 50 Tilskudd.

Tilskotet til svalbardbudsjettet i saldert budsjett for 2022 var 449,5 mill. kroner. Regjeringa foreslo i samband med Prop. 51 S (2021–2022) å auke løyvinga med 500 000 kroner for å finansiere vaksinerings. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 119 S (2021–2022). Regjeringa foreslo i samband med Prop. 78 S (2021–2022) å auke løyvinga med 8,0 mill. kroner for å innføre kontroll på Svalbard av reisande til og frå øygruppa. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 270 S (2021–2022). I samband med revidert nasjonalbudsjett 2022 (Prop. 115 S (2021–2022)), jf. Innstilling 450 S (2021–2022), vart løyvinga redusert med 75 000 kroner som følgje av gevinstuttaket etter endra jobbvaner etter virusutbrotet.

For å oppnå balanse i svalbardbudsjettet har ein redusert løyvinga på kap. 480, post 50 med

73,1 mill. kroner i 2023 samanlikna med saldert budsjett for 2022. Storleiken på løyvinga har variert frå år til år og er blitt auka ved ekstraordinære tilskotsbehov, t.d. ved skredet i 2017, i samband med virusutbrotet i 2020 og i 2021 og i samband med krigen i Ukraina i 2022. I 2022 vart løyvinga auka bl.a. som følgje av eingongsutgifter i samband med at staten har inngått kontrakt om ein ny sivil redningshelikopterbase i Tromsø og felles operasjon med helikoptertenesta for Sysselemeisteren.

Bortsett frå løyvinga på kap. 480, post 50 er skattar og avgifter frå Svalbard den største inntektsposten, jf. omtalen på kap. 3030. Skatteinntektene for 2023 er budsjetterte til 200,0 mill. kroner. Anslaget for 2022 var på 186,4 mill. kroner. Det er framleis noko uvisse om dei økonomiske verknadene i Longyearbyen av virusutbrotet på noko lengre sikt. Sjå kap. 3030 for nærmare omtale av forventa skatteinntekter i 2023. Inntekta frå skattar og avgifter utgjer 34,6 pst. av dei samla inntektene på svalbardbudsjettet.

Ei oversikt over inntekter og utgifter og ei oversikt over utgiftene fordelte på postnivå er gitt i punkt 5 nedanfor. I del II er det ein nærmare omtale av dei enkelte budsjettkapitla.

4 Forslag til løyvingar til svalbardformål frå andre departement over statsbudsjettet (jf. vedlegg 1 og 2)

For 2023 er det foreslått å løyve netto 1 098 mill. kroner på statsbudsjettet til svalbardformål. Dette talet omfattar tilskotet til svalbardbudsjettet på kap. 480 på budsjettet til Justis- og beredskapsdepartementet og utgiftene til Svalbard som blir dekte over budsjetta til dei andre departementa, jf. vedlegg 1. Inntektene frå Svalbard som går inn på budsjetta til dei andre departementa er trekte frå, jf. vedlegg 2. Tilsvarende tal i 2022 var 1 600 mill. kroner.

4.1 Arbeids- og inkluderingsdepartementet²

4.1.1 Helse, miljø og tryggleik

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har på arbeidsmiljø- og tryggleiksområdet ansvaret for bl.a. forvaltninga av arbeidsmiljølova med tilhøyrande helse-, miljø- og tryggleiksforskrifter. Departementet har òg etatsstyringsansvaret for Arbeidstilsynet.

Arbeidstilsynet skal arbeide for eit sikkert og seriøst arbeidsliv, bl.a. ved å følgje opp at verksemdene varetek arbeidsgivaransvaret sitt og arbeider systematisk for forsvarlege arbeidsmiljøforhold. Arbeidstilsynet følgjer opp verksemdar i Longyearbyen, Barentsburg og Ny-Ålesund, der sysselsetjinga av norske og utanlandske arbeidstakarar er underlagd lover og forskrifter som gjeld på Svalbard. Gruvedrifta i Svea er lagd ned, men det er framleis bygge- og anleggsverksemd der som er underlagd bl.a. HMT-regelverket (Helse- miljø- og tryggleiregelverket).

Arbeidstilsynet utøver dei same oppgåvene på Svalbard som på fastlandet, men aktiviteten blir tilpassa verksemdene på Svalbard. Arbeidstilsynet har bl.a. retta aktiviteten sin mot gruvedrift / bygge- og anleggsverksemd, og dei har følgd opp offentlege verksemdar og private vekstnæringar. Innsatsen er slik tilpassa næringsstrukturen på

² Departementet skifta namn 1. januar 2022. Før dette var namnet *Arbeids- og sosialdepartementet*.

Svalbard. Reiselivet har vore ei veksande næring i endring, og kva for aktørar bransjen er sett saman av har òg endra seg. Arbeidstilsynet har planlagt å auke innsatsen på rettleiing og tilsyn dei to siste åra, og styrkte i 2021 bemanninga for dette formålet. Som følgje av virusutbrotet og smitteverntiltaka har det ikkje vore mogleg å gjennomføre desse planane i 2021. Arbeidstilsynet har planlagt for ytterlegare auka aktivitet på Svalbard i perioden 2022–2023.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet fastsette den 26. november 2021 ei forskrift som gjorde ferielova gjeldande på Svalbard frå og med 1. januar 2022. Arbeidet med å følgje opp forslag om å gjere allmenngjeringslova gjeldande på Svalbard er utsett til 2023.

4.2 Barne- og familiedepartementet

4.2.1 Forbrukartilsynet

Forbrukartilsynet har ei hospiteringsordning i Longyearbyen. Kontoret ligg under Forbrukartilsynet sitt kontor i Tromsø, og løyser oppgåver knytte til mekling i forbrukarklagar. Ein omtale av klagebehandlingstilbodet til Forbrukartilsynet finst i Prop. 1 S (2022–2023) for Barne- og familiedepartementet. Det er for tida fire hospitantar som bidrar i den samla tenesteproduksjonen til Forbrukartilsynet. Kontoret fungerer òg som kontaktpunkt for det lokale næringslivet og gir rettleiing til forbrukarar som bur i Longyearbyen. Ordninga har vore i drift sidan august 2017.

4.2.2 Barnevernet

Forskrift av 1. september 1995 nr. 772 om lov om barneverntenesta på Svalbard regulerer fordelinga av ansvar og dekning av utgifter til barnevernstiltak for barn og unge som oppheld seg på Svalbard. Oppgåvene til barneverntenesta etter barnevernlova blir utførte av Sysselmeisteren, med mindre oppgåvene er delegerte til eit representativt folkevald organ, jf. § 3 i forskrifta. Barneverntene-

sta sine oppgåver etter barnevernlova for Longyearbyen planområde blir utførte av Longyearbyen lokalstyre, jf. delegasjonsvedtak frå departementet av 21. desember 2001. Statleg regional barnevernsstyresmakt ved region nord har ansvaret for å yte tenester til barn i samsvar med lova § 8-2. Staten gir refusjon for dekning av utgifter til barnevernstiltak som blir sette i verk på fastlandet. Alle krav om refusjon skal setjast fram for Statsforvaltaren i Troms og Finnmark.

Utgiftene til refusjon for barnevernsutgifter for Svalbard er i 2023 rekna til 2,5 mill. kroner på kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

4.2.3 Barnetrygd

Barnetrygd blir utbetalt til personar som oppheld seg på Svalbard, og som er medlem av folkestrygda, jf. barnetrygdlova § 3 og folkestrygdlova § 2-3. Ifølgje SSB budde det 474 barn på Svalbard per 1. januar 2022. I 2023 er det venta at utgifter til barnetrygd for barn busette på Svalbard vil utgjere om lag 7,9 mill. kroner på kap. 845 Barnetrygd, post 70 Tilskudd. Regjeringa foreslår å avvikle særfrådraget til einslege forsørgjarar og auke den utvida barnetrygda tilsvarende maksimal skatteverdi av eit frådrag, jf. Prop. 1 S (2022–2023) for Barne- og familiedepartementet. Avviklinga av særfrådraget påverkar ikkje personar som er skattepliktig busette på Svalbard, då desse ikkje har rett til særfrådraget. Satsen for utvida barnetrygd er foreslått auka frå 1 054 kroner per måned til 2 016 kroner.

4.2.4 Kontantstøtte

Kontantstøttelova gjeld for personar som er busette på Svalbard, og som er medlem i folkestrygda, jf. kontantstøttelova § 2 tredje ledd og folkestrygdlova § 2-3. Det er i 2023 venta 600 000 kroner i utgifter til kontantstøtte for barn busette på Svalbard på kap. 844 Kontantstøtte, post 70 Tilskudd.

4.3 Finansdepartementet

4.3.1 Skatt

Det er ei eiga skattelov for Svalbard, jf. *lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard* (svalbardskattelova). Svalbardskattelova gjer Svalbard skatteteknisk til eit eige skatteområde. På Svalbard gjeld to former for skattlegging: lønnstrekk og ordinær skattlegging. Etter ordninga med

lønnstrekk skal arbeidsgivaren halde tilbake ein prosentvis del av brutto lønn og pensjon som endeleg skatteoppgjær. Anna inntekt enn lønn og pensjon blir skattlagd på ordinært vis, etter mange av dei same reglane som gjeld på fastlandet, men med lågare satsar. På Svalbard blir lønn og pensjon skattlagd etter ein sats på 8 pst. opp til 12 G, og med 22 pst. for inntekt over 12 G. I tillegg kjem trygdeavgift for tilsette som er medlem av den norske folketrygda. Anna inntekt, som t.d. kapital- og næringsinntekt, blir som utgangspunkt skattlagd med 16 pst. Det er viktig at skattesystemet på Svalbard er tilpassa forholda på øygruppa og byggjer på løysingar som sikrar konkurransedyktige rammevilkår.

Selskap med monnaleg overskot som ikkje er avkastning av aktivitet eller investering på Svalbard, blir skattlagde etter same skattesats som gjeld på det norske fastlandet (22 pst.) for slike overskot. Formålet er bl.a. å hindre at nokon utnyttar det gunstige skattenivået på Svalbard for å spare skatt på avkastning av investeringar som er gjorde utanfor Svalbard, og som ikkje gir aktivitet og sysselsetjing på øygruppa.

4.3.2 Svalbard skattekontor

Løyvingane til skattekontoret går over svalbardbudsjettet, sjå omtale i kap. 0022 Skattekontoret Svalbard. Svalbard skattekontor har bl.a. følgjande oppgåver:

- å fastsetje skatt etter svalbardskattelova
- å kontrollere personlege skattytarar, næringsdrivande og verksemder
- å administrere registeret over befolkninga på Svalbard, jf. forskrift av 4. februar 1994 nr. 111
- å gi refusjon av innbetalt avgift til Svalbards miljøvernfond til fastbuande, sjå omtale i punkt 4.5.2
- å rekne ut kolavgift etter *lov 17. juli 1925 nr. 2 om avgift av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter som utføres fra Svalbard*.

4.3.3 Statistisk sentralbyrå

God statistikk er viktig for at ein skal kunne ha tilstrekkeleg oversikt over den raske utviklinga på Svalbard. Statistisk sentralbyrå (SSB) har ansvar for statistikk på Svalbard og har etablert tidsseriar som jamleg blir oppdaterte for befolknings- og næringsutvikling. I tillegg er Svalbard dekt som eigen region i ei rekkje regionalfordelte statistikkar. Statistikkane som dekker Svalbard, er samla under eit eige emne på [ssb.no](https://www.ssb.no/svalbard) (<https://www.ssb.no/svalbard>). SSB leier statistikkarbei-

det gjennom rådgivande utval for Svalbard-statistikk.

4.3.4 Vareførselskontroll

Regjeringa foreslo i Prop. 70 L (2021–2022) ein heimel i tollova til å gi forskrift om at lova eller delar av lova skulle gjelde for Svalbard, og at Svalbard skulle vere eige tollområde.

Regjeringa foreslår å løyve 26,0 mill. kr på kap. 1610, post 01 til vareførselskontroll på Svalbard. Sjå nærmare omtale i pkt. 2.2.2.3.

4.4 Helse- og omsorgsdepartementet

4.4.1 Sjukehus

Helse Nord RHF og Universitetssjukehuset i Nord-Noreg HF har ansvar for helsetenestene og helseberedskapen på Svalbard. Helse Nord RHF får løyving på Helse- og omsorgsdepartementet sitt budsjett, kap. 732, post 75. Universitetssjukehuset Nord-Noreg HF ved Longyearbyen sjukehus skal sørge for akuttmedisinsk beredskap og andre helsetenester på Svalbard i den grad dette er nødvendig og tilpassa dei lokale forholda. Dette gjeld likevel ikkje helsetenester som arbeidsgivaren pliktar å sørge for etter kgl.res. 7. august 1925 nr. 3767 om bergverksordninga for Spitsbergen (Svalbard). Det blir òg ytt akuttmedisinske tenester til andre som er på øygruppa og i havområda omkring. Det same gjeld vern mot smittsame sjukdommar, i samarbeid med Sysselmeisteren og Longyearbyen lokalstyre, jf. smittevernlova og folkehelselova. I Barentsburg er det ei eiga helseteneste i regi av det russiske gruveselskapet. Longyearbyen sjukehus kan hjelpe til ved behov.

Longyearbyen sjukehus har akuttberedskap 24 timar i døgn for akutte skadar og sjukdommar som krev observasjon, diagnostikk og behandling. I tillegg blir det utført poliklinisk utgreiing og behandling og enkelte små og mellomstore kirurgiske inngrep. Sjukehuset har seks senger for innlegging og observasjon. Innleggingar blir vanlegvis avgrensa frå nokre timar eller dagar til ei veke, slik at situasjonen blir avklart – anten for utskrivning eller for at pasienten må overførast til sjukehus eller anna medisinsk tilbod på fastlandet.

Det akuttmedisinske tilbodet på Svalbard består av medisinsk nødmeldetjeneste, akutt hjelp, ambulanseteneste, bemanning med anestesilege på Sysselmeisteren sitt redningshelikopter frå Longyearbyen sjukehus, og flyambulanse til fastlandet ved behov. Sjukehuset har ein beredskaps-

plan for større hendingar. Dette gjeld utviding av eigen kapasitet, mottak av støtte frå UNN Tromsø og medisinsk evakuering av pasientar. Longyearbyen sjukehus er knytt til Sysselmeisterens nødkommunikasjonssystem, men ikkje til nødnettet på fastlandet.

Longyearbyen sjukehus har eit samarbeid med UNN Tromsø om bl.a. videobasert akuttmedisinsk konferanse (VAKE), som gjer det mogleg med medisinsk konsultasjon og bistand under vurdering og behandling av pasientar.

Longyearbyen sjukehus yter òg nokre tenester som på fastlandet ligg til primærhelsetenesta, bl.a. allmennlegeteneste, jordmor- og helsesjukepleiar-teneste, fysioterapiteneste og smittevern. Sjukehuset har òg tannlegeteneste. Sjukehuset kan gjennom avtale med verksemder tilby bedriftshelseteneste. Longyearbyen sjukehus har ikkje pleie- og omsorgsfunksjonar eller andre tenester innan den kommunale omsorgstenesta. Dei som har behov for slike tenester, skal kunne få desse i heimkommunen sin på fastlandet eller i heimlandet.

Helse Nord RHF er representert i arbeidet i EPPR (emergency prevention preparedness and response), eit arktisk samarbeid for å skape større redundans på behandling i arktiske forhold på tvers av landa i staden for å evakuere pasientane til fastlandet.

4.4.2 Helseberedskap

Luftambulansetenesta sine ambulansefly dekker Svalbard. I samband med virusutbrotet og smitteverntiltaka vart det leigd inn ekstra ressursar. Luftambulansetenesta HF har lagra medisinskteknisk utstyr på Svalbard. Som ein del av den sivile beredskapen til EU, RescEU, er det etablert eit ambulansefly med fast base i Tromsø. Jetflyet vil, når det ikkje er på oppdrag i EU, bidra i beredskapen knytt til Svalbard. Ved større ulukker kan Helsedirektoratet sine avtalar om forsterkingsressursar frå Forsvaret, sivil luftfart og andre land, løysast ut med tanke på transport av medisinsk utstyr og personell frå fastlandet og evakuering av skadde pasientar frå Longyearbyen.

Forsyning av ei tilstrekkeleg mengd vaksinedosar til å vaksinere fastbuande på Svalbard ved eit større virusutbrot, er prioritert. Helse Nord RHF har i samarbeid med UNN etablert rutinar for vaksinasjon mot covid-19 ved Longyearbyen sjukehus. Det er òg etablert rutinar for evakuering av pasientar til fastlandet. Det blir lagt til grunn at det vil vere behov for vaksinasjon mot covid-19 også i 2023. Vaksinar og vaksinasjon mot

covid-19 blir tilbodne utan eigendel, og staten vil dekke kostnader til vaksinasjon på Svalbard.

Sjå punkt 2.2.3.1 for nærmare omtale av vaksinasjon mot covid-19 på Svalbard.

4.4.3 Helsenettet

Norsk helsenett SF har ei eiga eining i Longyearbyen med fem medarbeidarar. I 2022 flytta Norsk helsenett SF inn i Statens hus i Longyearbyen. I samheng med etableringa har Norsk helsenett SF i samarbeid med UNN og Helse Nord IKT knytt Longyearbyen sjukehus til stamnettet, noko som har styrkt kapasiteten, tryggleiken og beredskapen vesentleg.

4.5 Klima- og miljødepartementet

Eit av regjeringa sine overordna mål for svalbardpolitikken er å ta vare på den særleine villmarksnaturen på Svalbard. Dei spesifikke miljømåla for Svalbard går fram av Innst. 88 S (2016–2017), jf. Meld. St. 32 (2015–2016) Svalbard. Der er det slått fast at innanfor dei rammene traktats- og suverenitetsmessige omsyn set, skal miljøomsyn vege tyngst ved konflikt mellom miljøvern og andre interesser.

Klima- og miljødepartementet har i Prop. 1 S (2022–2023) desse måla for miljøpolitikken på Svalbard:

- Omfanget av villmarksprega område skal halvast ved lag, og naturmangfaldet skal bevarast tilnærma upåverka av lokal aktivitet.
- Dei 100 viktigaste kulturminna og kulturmiljøa på Svalbard skal sikrast gjennom ei føreseieleg og langsiktig forvaltning.

Svalbardmiljølova med forskrifter er det viktigaste verkemiddelet for å nå miljømåla på Svalbard. Miljøregelverket og miljømåla set rammer for all verksemd.

4.5.1 Miljøforvaltninga på Svalbard

Klima- og miljødepartementet har det overordna ansvaret for miljøforvaltninga på Svalbard, med Miljødirektoratet, Norsk Polarinstittutt og Riksantikvaren som ytre etatar og Sysselmeisteren på Svalbard som regionalt apparat. Longyearbyen lokalstyre har fått delegert kompetanse etter svalbardmiljølova på nokre avgrensa område for Longyearbyen planområde.

Miljøvernarbeidet på Svalbard skal leggje vekt på å verne om villmarksområda på Svalbard med

naturverdiar, biologisk mangfald og kulturminne i ein situasjon med raske endringar i klimaet, der både natur og kulturminne er blitt meir sårbare for belastninga frå ferdsel og anna lokal verksemd. Reduksjon av påverknadsfaktorar som ferdsel, naturinngrep, forureining og hausting er den mest effektive, og ofte den einaste moglege formen for klimatilpassing når det gjeld å ta vare på biologisk mangfald og kulturmiljø på Svalbard.

Utfordringar

Målet om å halde omfanget av villmarksprega område på Svalbard ved lag, er følgt opp gjennom eit utstrakt vern av område, og strenge reglar når det gjeld nye naturinngrep som kan påverke villmarksprega område. Som ei følgje av denne politikken, har det ikkje vore vesentlege reduksjonar av villmarksprega område på Svalbard dei siste tiåra.

Gruva i Lunckefjell nord for Svea er tilbakeført til opphaveleg tilstand. I 2023 blir oppryddinga etter gruvedrifta i Svea avslutta.

Klimaendringane på Svalbard skjer raskt, og har allereie merkbare konsekvensar for naturen og kulturmiljøa på Svalbard. Desse konsekvensane vil bli større etter kvart som temperaturane held fram med å stige og sjøisen minkar endå meir. Spesielt utsett er artar som er avhengige av sjøis, slik som ringsel og isbjørn, og artar som er sterkt påverka av endringar i det marine miljøet slik som sjøfugl. Endringar i tilgang på føde som følgje av klimaendringar er alt i dag rekna som ein hovudårsak til nedgang i bestandane hos nokon av dei høgarktiske fugle- og dyreartane.

Ei sterk vekst i turisme og forskning på Svalbard over mange år har og ført til auka belastning på sårbare naturmiljø og kulturminne. Veksten i cruiseturisme med ilandstigning på populære stader som ofte er sårbare, er ei særleg utfordring, og kan føre med seg forstyrning av dyrelivet og skadar og slitasje på terreng og kulturminne. Det er dokumentert at forstyrning hos fleire artar kan føre til redusert bruk av viktige leveområde.

Fjordisen på vestkysten av Svalbard har minka særleg raskt dei siste åra. Fjordområde med breffrontar og stabil fjordis vinterstid er viktige leveområde for ringsel og isbjørn. Når isdekket minkar, blir dei fjordområda som fortsatt har sjøis, viktigare for dyrelivet. Samstundes er desse områda attraktive turmål, noko som kan føre til forstyrning av dyrelivet. Å avgrense forstyrning og påverknad frå lokal verksemd på sårbare artar er soleis ei hovudutfordring.

Dei fleste artane på Svalbard er freda, men det er opent for avgrensa jakt, fangst og fiske på artar som rein, rype, fjellrev og røye, og nokre artar av sel og sjøfugl. Klimaendringane endrar livsvilkåra for desse artane, noko som gjer det meir krevjande å sikre at dei blir forvalta på ein heilskapleg måte i samsvar med målet om at naturmangfaldet skal bevarast tilnærma upåverka av lokal aktivitet.

Dei fleste vegetasjonstypene på Svalbard har dårleg slitestyrke og evne til gjenvekst. Klimaendringane fører med seg endringar i terrenget og vegetasjonen, og kan gjere terrenget og vegetasjonen meir sårbart for slitasje frå ferdsel.

Freda bygningar på Svalbard er i all hovudsak bygde på permafrost. Ein kan måle ei kontinuerleg auke av temperatur i dei øvre laga i bakken, og laget som tiner kvar sommar blir stadig djupare. Dette skaper utfordringar for bygningsfundament og infrastruktur, og forsterkar naturlege nedbrytingsprosessar. Klimaendringar fører òg til at flaum og skred vil kunne skje oftare, og påføre bygg og andre kulturminne skade.

Klimaendringar i form av høgare temperaturar og meir nedbør medverkar til auka kysterosjon. Dette utgjer ein aukande trussel mot kulturmiljø og kulturminne som ligg langs kysten. Som følgje av dette opplever forvaltninga ein auke i saker der kulturminne står i direkte fare for å bli øydelagde eller gå tapt. Særlige forhold knytt til vèt, infrastruktur og geografi gjer det praktisk utfordrande og kostnadskrevjande å ta vare på kulturminne på Svalbard. For å gjere nødvendige prioriteringar i arbeidet med å sikre kulturminna, er det òg viktig å forbetre kunnskapsgrunnlaget på området.

Introduserte, framande artar kan lettare etablere seg når klimaet blir varmare. Dette utgjer ein aukande miljøtrussel i Arktis og på Svalbard.

Forsøpling, særleg plastavfall i havet og på land, er ein vesentleg trussel mot bl.a. dyreliv i nordområda, og kan auke med aukande skipstrafikk som følgje av klimaendringar. Mikroplastforureininga i Arktis er vesentleg, med særleg høge nivå i is. Fiskeutstyr, tau og hushaldingsavfall er blant dei viktigaste typene av marin forsøpling. Plastavfall og mikroplast blir også transportert til Arktis med havstraumar og vind.

Tiltak

Forvaltninga vil sjå til at ferdsel, hausting og anna verksemd skjer innanfor rammer som sikrar at den samla miljøbelastninga ikkje blir for stor. Mellom anna vil ei vidare utvikling av miljøregelverket

og utarbeiding av forvaltningsplanar vere viktige oppgåver.

Oppryddingsarbeidet etter avviklinga av gruveaktivitetane i Svea blir avslutta i 2023, og er inne i siste fase. Miljøvernstyresmaktene vil følgje opp føresegner om opprydding i svalbardmiljølova og vilkår som er gitt for oppryddinga.

Det er ei prioritert oppgåve for miljøforvaltninga å redusere lokale kjelder til forureining og avfall på Svalbard. Sysselmeisteren vil rettleie og følgje opp krava i forskrift om forureining og avfall som trådte i kraft 1. januar 2020. Miljøforvaltninga jobbar med å auke kunnskapen om moglegheiter og utfordringar knytt til sirkulær økonomi på Svalbard, og vil halde fram med dette i 2023. Sysselmeisteren held fram arbeidet for å redusere marin forsøpling på Svalbard i tråd med strategien for å redusere marin forsøpling på Svalbard.

Naturverdiar og kulturminne som ligg nær lokalsamfunna er særleg viktige for reiselivet og lokalbefolkninga. For å bevare dei verdiane som skaper opplevingar, må dei vernast om. Nokre kulturminne er solide tekniske konstruksjonar etter gruveverksemd, medan andre er skjøre og lause gjenstandar og leivningar som er utsette for ulovleg tråkk og plukk. Miljøstyresmaktene er i nær dialog med lokale aktørar om dette. Prioriterte kulturminne skal sikrast med utgangspunkt i kulturminneplanen for Svalbard for 2013–2023. Miljøstyresmaktene arbeider med å revidere kulturminneplanen for Svalbard.

Å ferdigstille planen er ei høgt prioritert oppgåve i 2023. Planen skal mellom anna gje grunnlag for prioriteringar som er nødvendige for å nå målet om å sikre dei 100 viktigaste kulturminna og kulturmiljøa på Svalbard.

Folk som bur på Svalbard blir òg ramma direkte av klimaendringane, som fører til auka fare for flaum og skred. Ei viktig oppgåve for miljøforvaltninga framover blir derfor å sjå til at areal- og samfunnsplanlegging tek omsyn til klimaendringane og til natur- og kulturminne innanfor planområda rundt lokalsamfunna.

4.5.2 Svalbards miljøvernfond

Svalbards miljøvernfond gir tilskot til tiltak som har til formål å beskytte miljøet på Svalbard, i samsvar med svalbardmiljølova, forskrift om tilskot frå Svalbards miljøvernfond, vedtekta til fondet og det årlege tildelingsbrevet. Fondet får i hovudsak inntekter frå ei miljøavgift på 150 kroner for reisande til Svalbard, jf. forskrift om miljøavgift for tilreisande til Svalbard. Sysselmeisteren er sekretariat for fondet. Vedtak om tildelingar blir gjorde av eit

styre som er oppnemnt av Klima- og miljødepartementet. Fondskapitalen og avkastninga blir som tilvist i svalbardmiljølova § 98 nytta til undersøking og tiltak for å kartleggje og overvake miljøtilstanden, årsaker til miljøpåverking og miljøverknader av verksemd, oppattretting av miljøtilstanden, tilskott til skjøtsel, vedlikehald og gransking av kulturminne, og informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak. Fondet skal ikkje brukast til å dekke forvaltninga sine ordinære administrative utgifter, oppgåver eller drift.

Inntektene til Fondet frå miljøavgifta gjekk ned under pandemien i 2020-2021 som følgje av redusert reiseaktivitet til Svalbard, men vil i 2022 og 2023 truleg auke tilbake til 2019-nivå eller meir.

Regjeringa foreslår for 2023 ei løyving på kap. 1472, post 50 Svalbards miljøvernfond på 13,0 mill. kroner, som er ein auke på 2,6 mill. kroner frå 2022.

Kap. 1472 post 50 skal berre nyttast til overføring av inntektene frå kap. 5578 post 70 Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond. Posten er auka med om lag 2,6 mill. kroner fordi talet på reisande til Svalbard er forventa å ta seg opp.

4.5.3 Norsk Polarinstitut

Norsk Polarinstitut er underlagt Klima- og miljødepartementet. Norsk Polarinstitut er den sentrale statsinstitusjonen for kartlegging, miljøovervaking og forvaltningsretta forskning i Arktis. Instituttet er fagleg og strategisk rådgjevar for sentralforvaltninga og er fagleg rådgjevar for Miljødirektoratet og Sysselmeisteren på Svalbard. Norsk Polarinstitut skal bidra til å fremme norske interesser på Svalbard, i Polhavet og dei nordlege havområda, og ivareta infrastruktur og strukturer for forskningssamarbeid i nord- og polarområda. Instituttet har ei omfattande verksemd på Svalbard, med bl.a. forskning, miljøovervaking, topografisk og geologisk kartlegging, forskningsservice, drift av infrastruktur for forskinga, oppdrag knytte til ettersyn av fyr, miljøretta kunnskapsformidling og informasjon.

Norsk Polarinstitut tek vare på den norske vertskapsrolla i Ny-Ålesund, med fagleg tyngde og leiarskap på relevante område, Norsk Polarinstitut har ansvar for å implementere og følgje opp forskingsstrategien for Ny-Ålesund, og er kontaktpunkt i Ny-Ålesund for forskinga og aktivitet knytt til forskinga, jf. Overordna strategi for forskning og høgare utdanning på Svalbard. Sjå òg omtale i Prop. 1 S (2022–2023) for Klima- og miljødepartementet for ytterlegare informasjon om Norsk Polarinstitut.

Norsk Polarinstitut eig det isgåande forskingsfartøyet «F/F Kronprins Haakon». Fartøyet har isbrytarklasse og skal dekke instituttet sitt behov for overvaking og datainnsamling i islagde og opne farvatn til alle årstider.

For 2023 er om lag 138 mill. kroner av løyvinga til Norsk Polarinstitut på Klima- og miljødepartementets kap. 1471 Norsk Polarinstitut, relatert til Svalbard, jf. vedlegg I. I tillegg kjem tilskotet frå svalbardbudsjettet, jf. omtale av kap. 0017.

4.5.4 Kings Bay AS og Ny-Ålesund

Kings Bay AS eig grunnen og dei fleste bygningane i Ny-Ålesund, og har ansvar for drift og utvikling av infrastruktur på staden. Selskapet er 100 pst. eigd av staten. Klima- og miljødepartementet utøver eigarinteressene for staten. Eigarskapen medverkar til å understøtte dei overordna måla i norsk svalbardpolitikk og føringane for Ny-Ålesund jf. Innst. 88 S (2016–2017) og Meld. St. 32 (2015–2016) Svalbard. I meldinga går det fram at Ny-Ålesund skal vere ei plattform for internasjonalt naturvitskapleg forskningssamarbeid i verdsklasse, der Noreg har ei tydeleg vertskapsrolle med fagleg tyngde og leiarskap på relevante område. Målet med den statlege eigarskapen i Kings Bay AS er å syte for mest mogleg effektiv drift, vedlikehald og utvikling av eigedommen, bygningsmassen og infrastrukturen, slik at Ny-Ålesund blir utnytta best mogleg i tråd med dette. Driftskonseptet til selskapet er å leige ut fasilitetar til forskarar og tilby kost og losji i tillegg til ei rekke andre tenester under opphaldet. Rundt 20 institusjonar har kvart år forskingsprosjekt i Ny-Ålesund. Selskapet er avhengig av tilskot over statsbudsjettet for å utføre dei samfunnsoppgåvene som det er pålagt. Tilskotet skal dekkje investeringar, eventuelt driftsunderskot i Kings Bay AS og nødvendige utgifter til administrasjon av Bjørnøen AS.

Utvikling og forvaltning av bygningsmasse, infrastruktur og tenestetilbod i Ny-Ålesund skal byggje opp under føringane i Innst. 88 S (2016–2017), jf. Meld. St. 32 (2015–2016) og Noregs forskingsråds strategi for Ny-Ålesund forskingsstasjon frå mai 2019. Forskinga i Ny-Ålesund skal konsekvent utnytte det særeigne ved staden som eit reint, naturvitskapeleg laboratorium, og utvikling og forvaltning av bygningsmasse, infrastruktur og tenestetilbod skal byggje opp under prioriterte, heilskapelege satsingar.

I 2023 vil vedlikehald og reparasjonar av bygningsmassen og infrastrukturen i Ny-Ålesund vere ei viktig oppgåve for selskapet. Etter at store

delar av selskapets inntekter fall bort i 2020 og 2021 på grunn av innreiserestriksjonane til Svalbard under pandemien, er talet på besøkande forskarar no iferd med å ta seg opp igjen. Den økonomiske situasjonen til selskapet er krevjande. Klimaendringar er ein sentral drivar for at infrastrukturen på Svalbard blir forringa. Forskningsbygga i Ny-Ålesund er hardt ramma av dette. Riksrevisjonen gjennomførte i 2021 ei undersøking av korleis svalbardselskapa hand-sama klimaendringane. Riksrevisjonen peiker på at nødvendig refundamentering av bygningar ofte blir sett i gang så seint at det allereie har oppstått følgeskadar på bygningane, i nokre tilfelle uopp-rettelege skadar. Det å utsetje nødvendig vedlike-hald og refundamentering kan difor auke kostna-dene monnaleg. Det gjeld òg i høgaste grad i Ny-Ålesund, der Kings Bay ikkje har økonomi til å halde ved lag eit tilfredsstillande nivå på alle byg-ningar og annan viktig infrastruktur. For at selska-pet skal kunne gjennomføre nødvendige investe-ringar og vedlikehald av bygningar og infrastruk-tur, slik at Ny-Ålesund kan driftast vidare som ein trygg og driftssikker norsk forskingsstasjon, fore-slår regjeringa å auke tilskotet til selskapet varig med 20 mill. kroner innan 2024. For 2023 blir det foreslått ein auke på 10,0 mill. kroner.

Trepartssamarbeidet om flytransport mellom Lufttransport, Store Norske Spitsbergen Kulkompani (SNSK) og Kings Bay AS tok slutt 1. august 2022 på grunn av nedlegging av gruvedrifta i Svea. Kings Bay AS har inngått ein midlertidig transportavtale med Lufttransport som gjeld vidare fram til 31. juli 2024, og jobbar aktivt med å skaffe ein leverandør for ein ny langsiktig luft-transportavtale mellom Longyearbyen og Ny-Åle-sund frå 1. august 2024. Under trepartsavtalen som gjaldt fram til 1. august 2022, delte selskapet kostnadene med Store Norske Spitsbergen Kul-kompani AS. Ein ny avtale der Kings Bay AS må bere heile kostnaden sjølv, vil bli dyrare for selska-pet. Utan ein ny avtale kan ikkje Ny-Ålesund dri-vast vidare. I forbindelse med revidert nasjonal-budsjett 2022 vart tilskotet auka med 7 mill. kro-ner, for å dekkje dei auka utgiftene i 2022. Frå og med 2023 er heilårseffekten av den nye flytrans-portavtalen 17 mill. kroner, og ein foreslår å auke tilskotet tilsvarende.

Regjeringa foreslår ei løyving til Kings Bay AS på Klima- og miljødepartementets budsjett kap. 1473 post 70 på 65,0 mill. kroner for 2023. Midlane under denne posten er retta mot resultatområdet Polarområda. Tilskotet skal gå til investeringar og drift i Kings Bay AS og nødvendige utgifter til administrasjon av Bjørnøen AS.

4.5.5 Meteorologiske tenester

Klima- og miljødepartementet finansierer drifta av dei meteorologiske stasjonane på Bjørnøya og Hopen over budsjettet til Meteorologisk institutt (kap. 1412, post 50). Regjeringa foreslår ei løyving til formålet på 18,1 mill. kroner jf. Vedlegg 2. Utgif-ter til Meteorologisk institutt si del av husleige for statens bygningar på Bjørnøya og Hopen, blir finansiert på kap. 19 på svalbardbudsjettet. Det er foreslått ei løyving på svalbardbudsjettet kap. 19, post 01 på 7,8 mill. kroner.

4.6 Kommunal- og distriktsdepartementet³

4.6.1 Bygg og eigedommar

Dei fleste av dei statlege eigedommane som Statsbygg forvaltar i Longyearbyen, inngår i den stat-lege husleigeordninga over kap. 2445 Statsbygg. Desse eigedommane er sysselmeistergarden, Sta-tens hus i Longyearbyen, nokre lagerbygg, busta-der, Kjell Henriksen-observatoriet, Svalbard glo-bale frøkvelv, Svalbard forskingspark, Sysselmeis-terens administrasjonsbygg og Svalbard kyrkje. Dei meteorologiske stasjonane på Hopen og Bjørnøya, og forskingsbygget til Norsk Polarinsti-tutt (Sverdrupstasjonen) i Ny-Ålesund, inngår òg i husleigeordninga. Statsbygg Svalbard har kontor i Longyearbyen. Løyvinga til drift av Statsbygg Svalbard er på svalbardbudsjettet, kap. 0020. Kon-toret har seks tilsette.

Refundamenteringa av Svalbard kyrkje vart avslutta i 2021. Statsbygg har i 2021 bygd om og modernisert kontorareal i Statens hus i Longyear-byen, og første leigetakar har flytta inn. Dei 53 bustadene til UNIS (Universitetssenteret på Sval-bard) AS, vart innlemma i husleigeordninga 1. juli 2021.

4.6.2 Geodetisk observatorium i Ny-Ålesund

Statens kartverk driftar eit geodetisk jordobserva-torium i Ny-Ålesund. Målingane er ein del av eit globalt forskningssamarbeid. Observatoriet inne-held geodetiske instrument som skal gjere nøyak-tige tidsmålingar og målingar mot kvasarar og måle endringar i lokalt tyngdefelt og nøyaktig avstand til satellittar i polare baner. Observatoriet måler endringar på jorda frå verdsrommet og jord-plateforskyvingar. Dette gir òg grunnlag for å

³ Departementet skifta namn 1. januar 2022. Før dette var namnet *Kommunal- og moderniseringsdepartementet*.

overvake havis som smeltar, og endringar i havnivået. Eit nytt laserinstrument for måling mot satelittar er under utvikling i samarbeid med NASA, og første del av dette vart installert i april 2022. Når to år med parallelle målingar med gammalt og nytt anlegg er gjennomførte, skal det gamle anlegget ved flystripa rivast. Samla budsjetttramme for investeringane er på 401,8 mill. kroner.

Midlar til det geodetiske observatoriet i Ny-Ålesund blir løyvde på kap. 595 Statens kartverk.

Regjeringa foreslår ei løyving på 9,6 mill. kroner på post 30 Geodesiobservatoriet, jf. vedlegg 1. Det er på post 01 Driftsutgifter foreslått 13,6 mill. kroner til det geodetiske observatoriet i Ny-Ålesund i 2023.

4.6.3 Sjømåling

Statens kartverk har ansvaret for sjømåling rundt Svalbard. I 2021 har det vore utført sjømålingar med 70 måledøgn i området Storfjorden. Det same talet på måledøgn er planlagt for 2022 og 2023. Kartverket har i 2022 forbetra datagrunnlaget i enkelte område der det allereie er etablert ruter, t.d. Freemansundet, og kopla saman område der dei eksisterande karta har vore ufullstendige, bl.a. Hinlopenrenna.

Midlar til sjømåling blir løyvde på kap. 595 Statens kartverk. Det er sett av om lag 11,4 mill. kroner til sjømåling ved Svalbard i 2022. Midlane er ikkje øyremerkte Svalbard på posten. Regjeringa foreslår tilsvarende at om lag 11,8 mill. kroner av løyvinga skal nyttast til tiltaket i 2023, jf. vedlegg 1.

4.6.4 Tilsyn med satellittjordstasjonar

Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit (Nkom) er ei utøvande tilsyns- og forvaltningsstyresmakt for tenester innanfor post og elektronisk kommunikasjon i Noreg. Nkom gir frekvensløyve for all bruk av radiofrekvensar og fører særleg tilsyn med satellittjordstasjonar på Svalbard. Nkom samarbeider med Sysselmeisteren på Svalbard.

Regjeringa foreslo i samband med Prop. 78 S (2021–2022) å auke løyvinga på kap. 543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, post 70 Telesikkerhet og -beredskap, *kan overføres*, med 5 mill. kroner for å forsterke reservesatellittsambandet mellom Svalbard og fastlandet. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 270 S (2021–2022).

4.7 Kultur- og likestillingsdepartementet⁴

4.7.1 Svalbard Museum

Svalbard Museum er eit natur- og kulturhistorisk museum lokalisert i Svalbard forskingspark i Longyearbyen. Museet er innlemma i det nasjonale museumsnettverket.

I tillegg til løyvinga over svalbardbudsjettet kap. 0004 Svalbard Museum, blir det tildelt midlar til Svalbard Museum på Kultur- og likestillingsdepartementet sitt budsjett, kap. 328, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.

I 2021 hadde Svalbard Museum om lag 14 400 besøkande, ein auke på vel 17 pst. frå 2020, men framleis under nivået frå åra før virusutbrotet.

For 2022 er det løyvd 2,0 mill. kroner i ordnært driftstilskot på Kultur- og likestillingsdepartementet sitt budsjett til Svalbard Museum. I 2021 var den samla løyvinga til Svalbard Museum på kap. 328, post 70 monnaleg større, 3,5 mill. kroner, som følgje av løyvingar knytte til tiltak i samband med virusutbrotet og smitteverntiltaka. Regjeringa foreslår ei løyving på 2,1 mill. kroner til Svalbard Museum over Det nasjonale museumsnettverket, jf. vedlegg 1.

4.7.2 Nordnorsk Kunstmuseum

Nordnorsk Kunstmuseum tok i bruk nye lokale i Longyearbyen i 2022. I 2021 har aktiviteten på Svalbard vore avgrensa til ei utstilling i folkebiblioteket i Longyearbyen og ein utandørs installasjon.

4.7.3 Stiftinga Artica Svalbard

Formålet med stiftinga er bl.a. å utvikle det norske kunst- og kulturfeltet og å styrke den kulturelle og kreative næringa på Svalbard. Regjeringa foreslår ei løyving på 2,9 mill. kroner til Artica Svalbard på Kultur- og likestillingsdepartementet sitt budsjett, kap. 325 Allmenne kulturformål, post 72 Kultursamarbeid i nordområdene, jf. vedlegg 1.

4.7.4 Andre tilskot

Regjeringa foreslår ei løyving på 190 000 kroner til kulturtiltak på Svalbard på kap. 325 Allmenne kulturformål, post 72 Kultursamarbeid i nordområ-

⁴ Departementet skifta namn 1. januar 2022. Før dette var namnet *Kulturdepartementet*.

dene, jf. vedlegg 1. Tilskotet blir kanalisert gjennom Longyearbyen lokalstyre.

Svalbardposten får mediestøtte frå Medietilsynet på kap. 335, post 71 etter reglane i *forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier*. Tilskotet blir rekna ut etter opplagstala til avisene og blir fastsett i oktober det same året. Svalbardposten fekk 846 624 kroner i produksjonstilskot i 2021.

4.8 Kunnskapsdepartementet

4.8.1 Nye forskrifter om barnehageverksemd og grunnskule og vidaregåande opplæring i Longyearbyen

Forskrift om barnehagevirksomhet i Longyearbyen (forskrift 17. juni 2022 nr. 1219) og *forskrift om grunnskuleopplæring og vidaregåande opplæring i Longyearbyen* (forskrift 17. juni 2022 nr. 1044) blei fastsette ved kongeleg resolusjon 17. juni 2022. Forskriftene tok til å gjelde 1. august 2022. Forskriftene er utarbeidde med utgangspunkt i norsk svalbardpolitikk. Regjeringa vil gjennom dei nye forskriftene avklare rettssituasjonen og oppdatere reguleringa slik at ho er i samsvar med rettsutviklinga og hovudlinjene i svalbardpolitikken. Det er viktig at barn og unge i Longyearbyen har eit barnehage- og skuletilbod av god kvalitet, og at tilbodet kan danne grunnlag for den vidare utdanninga og arbeidslivet deira. Samstundes krev svalbardpolitikken at tilbodet og rettane i Longyearbyen er avgrensa samanlikna med Fastlands-Noreg. Forskriftene uttrykker balanse mellom desse omsyna.

Forskrifta om barnehageverksemd i Longyearbyen regulerer bl.a. ansvaret til Longyearbyen lokalstyre, ei plikt for Longyearbyen lokalstyre til å ha eit barnehagetilbod og i kva utstrekning barnehage-lova med forskrifter gjeld for barnehagetilbodet i Longyearbyen. Det har ikkje tidlegare vore fastsett ei forskrift om barnehageverksemd på Svalbard. Forskrifta om grunnskule og vidaregåande opplæring i Longyearbyen avløyste for-

skrift om grunnskuleopplæring og vidaregåande opplæring på Svalbard (forskrift 18. januar 2007 nr. 76), og regulerer bl.a. ansvaret til Longyearbyen lokalstyre, rett og plikt til grunnskuleopplæring og i kva utstrekning opplæringslova med forskrifter gjeld for opplæringstilbodet i Longyearbyen. Forskriftene gjeld for barnehage- og grunnopplæringsverksemd innanfor Longyearbyen arealplanområde.

4.8.2 Universitetscenteret på Svalbard

Universitetscenteret på Svalbard AS (UNIS) er eit statleg eigd aksjeselskap under Kunnskapsdepartementet. Senteret er ein viktig del av nordområdesatsinga, som gjeld Svalbard generelt og særleg Longyearbyen. Senteret medverkar òg til å skape eit stabilt heilårssamfunn i Longyearbyen, med fastbuande studentar og forskarar med familiar.

Målet med tilskotet over budsjettet til Kunnskapsdepartementet er høg kvalitet i utdanning og forskning med utgangspunkt i at Svalbard ligg i eit høgarktisk område. Tilbodet ved UNIS er på universitetsnivå og utgjør eit supplement til lærestadene på fastlandet. Studia ved UNIS har ein internasjonal profil, og studentmassen skal fordele seg om lag likt på norske og utanlandske studentar. Senteret spelar òg ei sentral rolle i å vidareføre den norske polarforskingstradisjonen, i å utvikle Svalbard som forskingsplattform og i å representere og sikre norske interesser i Arktis.

Restriksjonane som vart innført i 2020 var òg delvis gjeldande i 2021. I vårsemesteret 2021 vart dei aller fleste master- og ph.d.-emna avlyste og maksimaltalet på studentar måtte reduserast. Det vart utført 162 studentårverk i 2021.

UNIS har i 2020 og 2021 nytta det økonomiske handlingsrommet sitt til å investere for å kunne gi betre kvalitet på utdanning, forskning og administrative tenester i åra framover. Det gjer at UNIS står betre rusta til å handtere situasjonen etter virusutbrotet.

Regjeringa foreslår å løyve 158,3 mill. kroner til UNIS på Kunnskapsdepartementet sitt budsjett, kap. 274, post 70, jf. vedlegg 1.

Tabell 4.1 UNIS, utvikling av budsjettildeling, talet på tilsette og studentar

| | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|------------|-------------|-------------|-------------|-------------|------------|------------|------------|-------------|
| Tildeling (mill. kroner) | 112,2 | 117,9 | 125,4 | 124,4 | 128,9 | 138,3 | 136,2 | 142,5 | 40 |
| Tilsette heiltid (i parentes: tilsette i mindre stillingsbrøkar) | 99 (34) | 106 (38) | 110 (43) | 113 (50) | 106 (43) | 90 (39) | 91 (40) | 94 (47) | 105 (50) |
| Studentar (årsverk) | 175 | 190 | 203 | 214 | 222,5 | 218 | 213 | 97 | 162 |

4.8.3 Noregs forskingsråd

Polarforskinga spenner vidt og omfattar ulike fagdisiplinar. Om ein ser bort frå store nasjonale investeringar i t.d. forskingsfartøy og -stasjonar, blir om lag 25 pst. av norsk polarforsking (om lag 337,0 mill. kroner i 2021) finansiert gjennom Noregs forskingsråd. Av dette er i underkant av 30 pst. svalbardrelevant forskning. Polarforslingsprogrammet (POLARPROG) utgjer om lag 5 pst. av norsk polarforsking og får målretta midlar til polarforsking frå Kunnskapsdepartementet (67 mill. kroner i 2022, kap. 285, post 53) og Klima- og miljødepartementet (8,3 mill. kroner, kap. 1410, post 51). Med den nye porteføljestylinga i Forskingsrådet blir polarforslingsprogrammet sett i samanheng med andre relevante program, særskilt for klima/miljø og hav. Tildelte summar til polarforsking kan difor variere mellom år. Det gjeld òg forskning på og om Svalbard. Noregs forskingsråd har eit særskilt ansvar for å koordinere og informere om forskingsverksemda på øygruppa. Svalbard Science Forum (SSF) er eit verktoy for strategisk, fagleg og praktisk koordinering, informasjon og rådgiving for den internasjonale forskingsverksemda på Svalbard. SSF administrerer to støtteordningar som stimulerer til internasjonalt vitenskapleg samarbeid på Svalbard og rekruttering av neste generasjon polarforskarar.

Nettportalen Research in Svalbard (RiS) inneheld ei oversikt over norsk og utanlandsk forskingsaktivitet på Svalbard og i havområda rundt. Portalen er den viktigaste kjelda til informasjon om forskingsaktivitet, og han gir oversikt over den forskingsaktiviteten som skjer i felt. Portalen vart totalt ombygd i 2021 og ein ny versjon (RiS 3.0) er no i drift.

Forskning og høgare utdanning har ei sentral rolle i norsk svalbardpolitikk, og denne rolla er styrkt i samband med utfasing av store delar av gruveverksemda. Forsking og høgare utdanning medverkar til å skape eit stabilt heilårssamfunn i Longyearbyen, og forskning er grunnlaget for all aktivitet i Ny-Ålesund.

Forskingsrådet la fram ein forskingsstrategi for Ny-Ålesund i april 2019, i nært samarbeid med forskingsaktørane og samarbeidsorganet deira, NySMAC (Ny-Ålesund Science Managers Committee). Norsk Polarinstitutt har ansvar for å setje i verk strategien i Ny-Ålesund.

4.8.4 Folkehøgskule på Svalbard

Svalbard folkehøgskule hadde tredje driftsår skuleåret 2021–2022 og medverkar til ein auke i talet

på fastbuande nordmenn på Svalbard. Hausten 2021 gjekk det 65 elevar ved skulen, ein auke på 13 elevar frå 2020. Skulen held til i mellombelse lokale på det noverande tidspunktet. Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS skal byggje heilt nye undervisnings- og kontorlokale og kjøpe eksisterande studentbustader i Longyearbyen frå Noregs arktiske studentsamskipnad som folkehøgskulen skal leige.

Svalbard folkehøgskole får eit ekstratilskot fordi det er dyrare å drive folkehøgskule på Svalbard enn på fastlandet. I 2022 fekk skulen 10,9 mill. kroner i ekstratilskot. Regjeringa foreslår å auke ekstratilskotet til Svalbard folkehøgskole med 4 mill. kroner i 2023. Av dette er 1,8 mill. kroner ei reell styrking for å dekke ekstraordinære utgifter til skuledrift, medan 2,2 mill. kroner er ei vidareføring av midlane skulen tidlegare har fått gjennom husleigetilskotet. Det er lagt til grunn at ekstratilskotet, med den foreslåtte auken, reflekterer behovet til skulen også i åra framover. Det ordinære tilskotet til Svalbard folkehøgskole blir fastsett etter at denne proposisjonen er lagd fram. Det er foreslått å løyve midlane på Kunnskapsdepartementet sitt budsjett, kap. 253, post 70, jf. vedlegg 1.

4.8.5 Bygging av studentbustader

Studentbustadene i Nybyen i Longyearbyen ligg i eit område med skredfare. Dei nye studentbustadene på Elvesletta som erstattar bustadene i Nybyen, vart tekne i bruk i oktober 2021.

4.8.6 Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS)

Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS) er eit norskinitiert internasjonalt samarbeid for å utnytte infrastrukturen for tverrfagleg forskning på jordsystemet på Svalbard, dvs. forskning på samanhengane mellom havstraumar, atmosfæriske og geologiske forhold og utbreiing av is, snø, planter og dyr. SIOS kunnskapssenter (SIOS KC) leverer bl.a. tenester for betre tilgang til infrastruktur og data, organiserer kampanjar for betre integrering og utnytting av observasjonssystemet og koordinerer den norske noden av SIOS (SIOS InfraNOR). Tildelinga frå Forskingsrådet til SIOS KC i 2022 var på 15,3 mill. kroner, medan bidraget til SIOS InfraNOR var på 15,8 mill. kroner for 2022.

4.8.7 EISCAT

EISCAT er ei internasjonal vitskapleg stifting som driv fire store radaranlegg der ein studerer vekselverknader mellom sola og jorda sin øvre atmosfære i dei nordlege delane av Fennoskandia. EISCAT er eigd av forskingsråd og institutt i medlemslanda Finland, Japan, Kina, Noreg, Storbritannia og Sverige. Stiftinga har kontor i Sverige (Kiruna). Radaranlegga ligg i Sverige, i Finland, i Fastlands-Noreg og på Svalbard. For tida blir det gjennomført ei oppgradering av EISCAT kalla EISCAT_3D. Denne omfattar nye radarstasjonar som skal auke forståinga av partikkelrørsler i tre dimensjonar i den øvre atmosfæren, bl.a. knytt til nordlys. Noregs forskingsråd dekkjer det norske bidraget til EISCAT_3D på til saman 288 mill. kroner fram til og med 2024. EISCAT har gitt UiT Noregs arktiske universitet i oppdrag å drive dei norske anlegga som ligg i Tromsø og på Svalbard, og den nye radarstasjonen som kjem i Skibotn.

4.9 Landbruks- og matdepartementet

4.9.1 Svalbard globale frøkvelv

Landbruks- og matdepartementet har det øvste ansvaret for Svalbard globale frøkvelv. Frøkvelvet er bygd inn i permafrosten i fjellet på Svalbard, og eit kjøleanlegg sørger for at frøa blir lagra ved ideell temperatur på -18 °C . Frøkvelvet er verdas største trygginglager for frø til mat og landbruksformål. Den store internasjonale merksemda frøkvelvet har fått, har medverka til å auke forståinga av kor viktig det er å ta vare på det biologiske mangfaldet i landbruket, og til å auke det internasjonale medvitet om Svalbard. Landbruks- og matdepartementet driftar frøkvelvet saman med partnarane Nordisk Genressurssenter (NordGen) og Global Crop Diversity Trust.

4.10 Nærings- og fiskeridepartementet

4.10.1 Forvaltning av grunneigedom på Svalbard

Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet eig 98,75 pst. av all grunn på Svalbard. Nærings- og fiskeridepartementet forvaltar all statleg eigd grunn på Svalbard direkte.

I samband med oppryddinga etter gruvedrifta i Svea og Lunckefjell skal alle bygningar i Svea fjernast, med nokre unntak. Bygga som ikkje skal fjernast, har heilt eller delvis status som freda og er eigde av staten ved Nærings- og fiskerideparte-

mentet. Nokre av bygningane kan stillast til disposisjon for Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) under føresetnad av at UNIS inngår ein langsiktig leigeavtale med Nærings- og fiskeridepartementet. For at UNIS skal kunne nytte bygga til forskning og undervisningsaktivitet, er det behov for å gjere enkelte tilpassingar. Utgiftene er rekna til 10 mill. kroner fordelt på 2021 og 2022. UNIS har forplikta seg til å dekke kostnadene til oppgradering i løpet av ti år, med faste årlege avdragsinnbetalingar som blir inntektsførte på kap. 3900, post 03. I samband med revidert nasjonalbudsjett 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), jf. Innst. 600 S (2020–2021)) vart det til saman løyvd 11,5 mill. kroner på kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 26 Forvaltning av grunneigedom på Svalbard, *kan overføres*.

4.10.2 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF) administrerer bergverksordninga for Svalbard, fastsett ved kgl.res. 7. august 1925. DMF forvaltar vidare utfyllande reglar for petroleumsverksemda. Desse reglane regulerer tilgangen til mineralressursane på Svalbard. DMF har ei viktig rolle i samband med konsekvensutgreiingar i saker som gjeld bergverks- og gruvedrift, jf. *forskrift 28. juni 2002 nr. 650 om konsekvensutredningar og avgrensing av planområdene på Svalbard*. I slike saker skal DMF, i samråd med Sysselmeisteren, fastsetje utgreiingsprogram og sluttokument.

DMF tildeler utmål og gir råd, rettleiing og oversikt over funn og førekomstar av geologisk art på Svalbard. DMF skal bidra til auka verdiskaping ved å leggje til rette for ein langsiktig tilgang til ressursar basert på ei forsvarleg og berekraftig utvinning og foredling av mineral i Noreg. Ut frå denne verksemdsideen er eit av hovudmåla at DMF skal sørge for at dei geologiske ressursane på Svalbard blir forvalta og utnytta til beste for samfunnet. Dei andre hovudmåla er at DMF skal bruke verkemidla sine slik at forvaltninga av, utvinninga av og arbeidet med mineralressursar er langsiktig, forsvarleg og berekraftig, at verksemda til DMF skal gi god rettleiing til og kommunisere godt med brukarane innanfor verksemdsområdet til etaten, at verksemda til DMF skal sørge for at tidlegare mineralverksemd er forsvarleg sikra, og at det blir gjennomført tiltak for å redusere miljøkonsekvensar av tidlegare mineralverksemd på heimfalne gruveeigedommar som ligg under Nærings- og fiskeridepartementet.

Dei viktigaste oppgåvene til DMF er saksbehandling og tilsyn. DMF skal informere om miljøregelverket og sjå til at undersøkingar og uttak av mineral blir gjennomførte slik at ein òg tek omsyn til ressurs- og miljøaspekta. Sjå elles nærmare omtale under kap. 0011 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard og kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard i Nærings- og fiskeridepartementet sin Prop. 1 S (2022–2023).

4.10.3 Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS – Gruve 7

Statens mål med eigarskapen i Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (SNSK) går fram av Innst. 225 S (2019–2020), jf. Meld. St. 8 (2019–2020) *Statens direkte eierskap i selskaper – bærekraftig verdiskaping*. Her står det bl.a. at målet er «gjennom drift av Gruve 7 å bidra til at kraftverket i Longyearbyen har tilgang på stabil kullforsyning». Det går òg fram at «Gruve 7 [...] skal ha effektiv drift». Gruve 7 står for kolforsyninga til kraftverket som leverer elektrisk kraft og fjernvarme til Longyearbyen. Drifta av Gruve 7 har gått med underskot dei siste åra dels grunna lave kolprisar. For 2022 vart det løyvd 40,8 mill. kroner i tilskot for å dekke driftsunderskotet. Longyearbyen lokalstyre har fått i oppdrag å utarbeide ein ny energiplan for Longyearbyen og avgjorde hausten 2021 at dagens kolkraftverk skal stengast ned frå september 2023. Lokalstyret sa samtidig opp avtalen med SNSK om levering av kol.

Som følge av dette, og den økonomiske situasjonen til Gruve 7, bestemte styret i SNSK at produksjonen i gruva skal avsluttast og oppryddinga av gruva starte så snart kolkraftverket i Longyearbyen er stengd ned.

Den endra situasjonen i verda har gjort tilgangen på kritiske råvarer usikker. Det gjeld også stålproduksjonen i Europa. Kolet frå Gruve 7 har høg kvalitet og er etterspurt i marknaden for produksjon av stål. Med bakgrunn i dette har styret i SNSK bestemt å forlenge drifta av Gruve 7 til sommaren 2025. Kolet i den forlengte perioden skal brukast til industriproduksjon. Avgjerda gjer at SNSK får tatt ut dei tilgjengelege kolreservane i Gruve 7 på forretningsmessig grunnlag. Noreg må ta sin del av ansvaret for sikker forsyning av råvarer. Staten som eigar motset seg difor ikkje ein forlengta drift til juli 2025 på bestemte vilkår. På denne bakgrunnen er det heller ikkje behov for løyvingar til drifta av Gruve 7 i 2023.

4.10.4 Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS – miljøtiltak i Svea og Lunckefjell

Regjeringa foreslo i samband med Stortinget si behandling av statsbudsjettet for 2018 at Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (SNSK) si kolverksemd i Svea og Lunckefjell skulle avviklast, jf. Prop. 1 S (2017–2018). Stortinget slutta seg til vedtaket, jf. Innst. 8 S (2017–2018). Det vart samstundes bestemt å setje i gang opprydding i området. Oppryddingsarbeidet er delt opp i tre fasar (Lunckefjell fase 1, Svea fase 2A og Svea fase 2B). Oppryddinga i Lunckefjell (fase 1) er gjennomført. Oppryddinga i Svea fase 2A starta opp våren 2020 og blei ferdigstilt hausten 2021. Oppryddinga i Svea fase 2B starta opp våren 2021 og er venta ferdigstilt hausten 2023. I Prop. 195 S (2020–2021) vart det lagt fram ein revidert framdriftsplan som synte at det er mogleg å ferdigstille heile prosjektet hausten 2023, om lag eit år tidlegare enn venta. Nærings- og fiskeridepartementet foreslår ei løyving på 85 mill. kroner til SNSK for miljøtiltak i Svea for 2023 på kap. 900 post 31 Miljøtiltak i Svea og Lunckefjell. I tillegg er det fremma forslag om fullmakt til å forplikte staten for inntil 120 mill. kroner ut over budsjettåret for gjennomføring av miljøtiltak i Svea og Lunckefjell. For ytterlegare omtale av miljøtiltak i Svea og Lunckefjell viser ein til Nærings- og fiskeridepartementet Prop. 1 S (2022–2023).

4.10.5 Visit Svalbard AS

Visit Svalbard AS er eigd av Svalbard Reiselivsråd, som er ein medlemsbasert organisasjon for reiselivsnæringa på Svalbard og i Longyearbyen. Visit Svalbard hadde ved årsskiftet 2021–2022 79 verksemder som medlemmer, og medlemmene sysselsette i 2021 rundt 370 årsverk.

Målet med tilskotet til Visit Svalbard AS er å støtte opp under arbeidet til selskapet og å bygge opp under dei overordna måla i svalbardpolitikken. Tilskotet skal nyttast til å skaffe informasjon om reiselivsaktivitet i området og bidra til utvikling og implementering av nasjonal politikk, bl.a. eit berekraftig reiseliv. Tilskotet skal òg nyttast til fellesoppgåver som drift av heilårig turistinformasjon, kompetansebygging blant aktørane og opplæring av guidar og turleiarar. Sjå nærmare omtale av reiseliv under punkt 2.2.3.2.

Tilskotet til Visit Svalbard AS var i 2022 på 3,2 mill. kroner.

Regjeringa foreslår å løyve 3,3 mill. kroner til Visit Svalbard AS på Nærings- og fiskerideparte-

mentet sitt budsjett, kap. 900, post 74, jf. vedlegg 1.

4.10.6 Næringstiltak

Regjeringa ønskjer å leggje til rette for at det skal vere attraktivt for seriøse verksemder å drive næringsutvikling på Svalbard på ein måte som underbygger måla i svalbardpolitikken. Regjeringa foreslår å løyve til saman 5,4 mill. kroner til næringstiltak på Svalbard i 2023. Forslaget fordele seg slik:

- 1,3 mill. kroner på kap. 920 Norges forskningsråd, post 50 Tilskudd til næringsrettet forskning
- 2,1 mill. kroner på kap. 2421 Innovasjon Norge, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger
- 2,0 mill. kroner på kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet post 75 Tilskot til særskilte prosjekter, kan overførast.

4.10.7 Romverksemd

Svalbard har ei geografisk plassering som er gunstig både for å utforske atmosfæren og for å laste ned satellittdata. Plasseringa er grunnen til at EU har valt å leggje sentral bakkeinfrastruktur for satellittnavigasjonsprogrammet Galileo og jordobservasjonsprogrammet Copernicus til Svalbard Satellittstasjon (SvalSat). Noreg har delteke i Galileo sidan 2009 og i Copernicus sidan 2011. For programperioden 2021–2027 har EU samla alle romprogramma sine i eitt program. Romprogrammet vart teke inn i EØS-avtalen hausten 2021. Norsk deltaking i EU sitt romprogram er med på å gi gode navigasjonstenester i nordområda. Deltakinga medverkar til å støtte opp under berekraftig ressursforvaltning, tryggleik og beredskap og omsyn til klima og miljø. Space Norway AS har starta eit prosjekt som skal gi breibandkommunikasjon i heile Arktis via satellitt.

Regjeringa foreslår å løyve 572,0 mill. kroner til norsk deltaking i EU sitt romprogram i 2023 på Nærings- og fiskeridepartementet sitt budsjett.

4.10.8 Svalbard Satellittstasjon

Svalbard Satellittstasjon (SvalSat) vart offisielt opna i juni 1999. Kongsberg Satellite Services AS, som er eigd 50 pst. av staten gjennom Space Norway AS og 50 pst. av Kongsberg Defence & Aerospace AS, eig infrastrukturen og står for drifta av SvalSat og Tromsø Satellittstasjon.

Stasjonen ligg i nærleiken av Longyearbyen. SvalSat lastar ned data for sivile formål frå satellittar i polare baner og styrer òg desse satellittane. Svalbard er ein av få stader i verda der ein kan laste ned data frå satellittar i polar bane kvar gong satellitten passerer Nordpolen.

4.10.9 Svalbard Rakettskytefelt

Svalbard Rakettskytefelt (SvalRak) i Ny-Ålesund vart oppretta i 1997. Infrastrukturen på SvalRak er eigd av Andøya Space AS, som igjen er eigd av Nærings- og fiskeridepartementet (90 pst.) og Kongsberg Gruppen (10 pst.). Formålet med SvalRak er å skyte opp forskingsrakettar. Plasseringa nær den magnetiske nordpolen gjer at målingane frå raketane har stor vitskapleg verdi. Det er utført fleire oppskytingar.

4.11 Olje- og energidepartementet

4.11.1 Førebygging av flaum- og skredskadar

Olje- og energidepartementet har det statlege forvaltningsansvaret for førebygging av flaum og skred. Noregs vassdrags- og energidirektorat kan gi fagleg og økonomisk støtte til kartlegging, arealplanlegging, sikring, overvaking, varsling og beredskap. NVE må kvart år prioritere kva tiltak og kva område som kan få støtte innanfor den gjeldande løyvinga. NVE sitt ansvarsområde på Svalbard vart avklart som ei oppfølging av Meld. St. 15 (2011–2012) *Hvordan leve med farene – om flom og skred*.

NVE har regional varslingssteneste for regionen Nordenskiöld Land. Det er òg etablert ei lokal varslingssteneste for Longyearbyen. Den lokale varslingsstenesta vil bli vidareført vinteren 2022–2023.

Longyearbyen lokalstyre har, ifølgje *forskrift om sivilbeskyttelseslovens anvendelse på Svalbard og om beredskapsplikt for Longyearbyen lokalstyre*, eit ansvar for tryggleiken til innbyggjarane i Longyearbyen. Når det blir varsla om fare for naturleg utløyste skred, blir lokalstyret kontakta for at dei skal vurdere oppfølgingstiltak, til dels auka overvaking eller evakuering. Sysselmeisteren hjelper lokalstyret med gjennomføringa av tiltaka når det trengst. Sysselmeisteren vedtek og set i verk ferdselsforbod dersom det er aktuelt.

Sjå elles omtale i punkt 2.2.2.2 og kap. 0007 Tilfeldige utgifter.

4.11.2 Ny energiløysing for Longyearbyen

Kolkraftverket som forsyner Longyearbyen med kraft og varme vart sett i drift i 1983, ber preg av den høge alderen og må om ikkje lenge erstattast av ei ny energiløysing. Stortinget har slutta seg til dei overordna rammene for etablering og drift av ny energiløysing, jf. Innst. 117 S (2021–2022). Longyearbyen lokalstyre utarbeidar ein energiplan for Longyearbyen som dei skal overlevere til Olje- og energidepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet i 2022. Departementa og lokalstyret vil saman vurdere den vidare prosessen med å få på plass ei ny energiløysing.

4.12 Samferdselsdepartementet

Posten Noreg AS utfører samfunnsplåagde posttjenester på Svalbard med same krav til levering som

i resten av landet. Posten krev ikkje statleg kjøp i 2023 knytt til plikter på Svalbard.

Svalbard Lufthamn AS er eit heileigd dotterselskap av Avinor AS. Lufthamna hadde i 2021 eit underskot på 4,7 mill. kroner, samanlikna med eit underskot på 1,8 mill. kroner i 2020 og eit overskot på 13,3 mill. kroner i 2019. 2020 og 2021 har vore sterkt prega av virusutbrotet og smittevern-tiltaka. Lufthamna opererer rute-fly og ambulans-fly mellom Fastlands-Noreg og øygruppa i tillegg til lokal flytrafikk mellom Longyearbyen og samfunna i Ny-Ålesund og Svea. I normalår er det i tillegg mange charterflyoperasjonar mellom Svalbard og stader i andre land. Svalbard lufthamn er i praksis det einaste moglege sambandet mellom øygruppa og Fastlands-Noreg og har derfor avgjerande betyding både lokalt og nasjonalt.

5 Oversikt over forslag til løyvingar på svalbardbudsjettet 2023

Den følgjande oversikta viser rekneskapstal for 2021, vedteke budsjett for 2022 og forslag til løyving på svalbardbudsjettet for 2023. Inntektene er

eksklusive tilskotet frå statsbudsjettet. Nærmare omtale av svalbardrekneskapen 2021 finst i Meld. St. 3 (2021–2022) *Statsrekneskapen 2021*.

(i 1 000 kr)

| | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|-----------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| Utgifter | 608 409 | 570 158 | 581 877 |
| Inntekter | 197 784 | 192 180 | 205 470 |

Utgifter på programkategori 06.80 fordelte på kapittel

(i 1 000 kr)

| Kap. | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 | Pst. endr. 22/23 |
|------|---|-------------------|--------------------------|-----------------|---------------------|
| 0001 | Tilskudd til Svalbard kirke | 2 800 | 5 650 | 5 750 | 1,8 |
| 0003 | Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre | 196 110 | 160 290 | 165 180 | 3,1 |
| 0004 | Tilskudd til Svalbard Museum | 13 700 | 14 000 | 14 420 | 3,0 |
| 0005 | Sysselmesteren (jf. kap. 3005) | 81 447 | 75 616 | 86 195 | 14,0 |
| 0006 | Sysselmesterens transporttjeneste (jf. kap. 3006) | 218 508 | 287 536 | 245 160 | -14,7 |
| 0007 | Tilfeldige utgifter | 68 840 | 67 200 | 36 100 | -46,3 |
| 0009 | Kulturminnetiltak (jf. kap. 3009) | 2 096 | 2 220 | 2 260 | 1,8 |
| 0011 | Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard | 2 246 | 2 200 | 2 240 | 1,8 |
| 0017 | Norsk Polarinstitutt – refusjon | 3 811 | 3 800 | 3 900 | 2,6 |
| 0018 | Navigasjonsinnretninger | 3 662 | 5 400 | 4 340 | -19,6 |
| 0019 | Meteorologisk institutt – husleie Bjørnøya og Hopen | 7 143 | 7 644 | 7 782 | 1,8 |
| 0020 | Statsbygg, Svalbard | 2 207 | 2 300 | 2 340 | 1,7 |
| 0022 | Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 3022) | 5 839 | 6 100 | 6 210 | 1,8 |
| | Sum kategori 06.80 | 608 409 | 639 956 | 581 877 | -9,1 |

Utgifter på programkategori 06.80 fordelt på postgrupper

(i 1 000 kr)

| Postgr. | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 | Pst. endr. 22/23 |
|---------|---|-------------------|--------------------------|-----------------|---------------------|
| 01–23 | Driftsutgifter | 323 148 | 388 616 | 356 127 | -8,4 |
| 30–49 | Nybygg, anlegg m.m. | 67 840 | 66 500 | 36 500 | -45,1 |
| 50–58 | Overføringer til andre statsregnskaper | 3 811 | 3 800 | 3 900 | 2,6 |
| 70–89 | Overføringer til private | 213 610 | 181 040 | 185 350 | 2,4 |
| | Sum under departementet | 608 409 | 639 956 | 581 877 | -9,1 |

Tabellen ovanfor syner postgruppe for 2021 på dei postane løyvinga er plassert på i 2023.

Inntekter på programkategori 06.80 fordelt på kapittel

(i 1 000 kr)

| Kap. | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 | Pst. endr. 22/23 |
|------|--|-------------------|--------------------------|-----------------|---------------------|
| 3005 | Sysselmasteren (jf. kap. 0005) | 5 156 | 3 300 | 3 300 | 0 |
| 3006 | Sysselmasterens transporttjeneste (jf. kap. 0006) | 506 | 500 | 500 | 0 |
| 3009 | Kulturminnetiltak (jf. kap. 0009) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 3022 | Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 0022) | 0 | 270 | 270 | 0 |
| 3030 | Skatter og avgifter | 192 122 | 186 350 | 201 400 | 8,1 |
| 3035 | Tilskudd fra statsbudsjettet | 403 862 | 449 536 | 376 407 | -16,3 |
| | Sum kategori 06.80 | 601 646 | 639 956 | 581 877 | -9,1 |

Del II
Dei enkelte utgifts- og inntektskapitla

6 Dei enkelte utgifts- og inntektskapitla

Kap. 0001 Tilskudd til Svalbard kirke

| | | (i 1 000 kr) | | |
|------|-----------------------------|--------------------|--------------------------|-----------------|
| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
| 70 | Tilskudd til Svalbard kirke | 2 800 ¹ | 5 650 | 5 750 |
| | Sum kap. 0001 | 2 800 | 5 650 | 5 750 |

¹ På grunn av manglande krav om utbetaling vart berre halvparten av den salderte løyvinga for 2021 utbetalt og nytta i 2021.

Post 70 Tilskudd til Svalbard kirke

Løyvinga på posten skal bl.a. dekke husleige for kyrkja, lønnsutgifter, vikarutgifter, utgifter til varer og til tenester som kyrkja står for i arbeidet sitt, drift av tenestebil og snøskuter og leige av helikopter.

Kyrkja på Svalbard står i ei særstilling, ikkje minst på grunn av den rolla ho spelar i den offentlege beredskapen. Den norske kyrkja er eit sjølvstendig rettssubjekt som Svalbard kyrkje er ein

del av. Løyvinga til Svalbard kyrkje er eit øyremerkt tilskot som blir overført til Den norske kyrkja ved Kyrkjemøtet.

Statsbygg har forvaltningsansvaret for kyrkjebygget. Drifts- og vedlikehaldsutgiftene for kyrkjebygget blir dekte på kap. 2445 Statsbygg. Sjø elles dei målformuleringane som er sette for løyvingane til Den norske kyrkja i Prop. 1 S (2022–2023) frå Barne- og familiedepartementet.

Det er foreslått ei løyving på posten på 5,8 mill. kroner.

Kap. 0003 Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre

| | | (i 1 000 kr) | | |
|------|--------------------------------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
| 50 | Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre | 196 110 | 160 290 | 165 180 |
| | Sum kap. 0003 | 196 110 | 160 290 | 165 180 |

Post 50 Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre

Løyvinga på posten skal nyttast til tilskot til drift av Longyearbyen lokalstyre gjennom ei rammeløyving. Longyearbyen lokalstyre har ansvar for forvaltninga av nærmare definerte saksområde innanfor Longyearbyen arealplanområde, jf. Svalbardlova § 33 og forskrift til svalbardmiljølova. På fleire felt er oppgåvene til Longyearbyen lokalstyre dei same som dei ein kommune på fastlandet har. Longyearbyen lokalstyre har i tillegg eit lovpålagt ansvar for infrastruktur i Longyearbyen

som ikkje er lagt til staten eller andre. Dette gjeld bl.a. energiforsyning. Longyearbyen er ikkje eit livsløpssamfunn, og lokalstyret har ingen oppgåver eller utgifter til eldreomsorg. Longyearbyen lokalstyre har heller ikkje ansvar for eller utgifter til andre helse- og omsorgstenester. Longyearbyen lokalstyre er planstyresmakt i Longyearbyen arealplanområde. Den noverande arealplanen vart vedteken av Longyearbyen lokalstyre 13. februar 2017.

Etter forskrift 5. april 2000 nr. 347 om overskuddsutdeling fra Nordpolet AS skal nettooversko-

tet frå sal av alkoholhaldig drikke frå Nordpolet overførast til Longyearbyen lokalstyre, som fordeleer midlane til velferdsformål. Longyearbyen lokalstyre fekk i 2021 overført 5,4 mill. kroner frå Nordpolet AS basert på overskotet frå 2020. Overskotet for 2021 var på 6,7 mill. kroner. Longyearbyen lokalstyre rapporterer til Sysselmeisteren om bruken av midlane. Overskotet inngår ikkje som ein del av statsbudsjettet.

Longyearbyen lokalstyre har hatt utgifter til handteringa av virusutbrotet og smitteverntiltaka og samstundes ein reduksjon i inntektene av same grunn. Longyearbyen lokalstyre har bl.a. forvalta fleire mellombelse økonomiske ordningar for å avhjelpe situasjonen. Økonomien til lokalstyret har òg vore styrkt. Nærmare omtale av korleis dei

økonomiske konsekvensane av virusutbrotet for Longyearbyen lokalstyre har vore handterte, finst under punkt 2.2.3.1 og i Prop. 1 S (2020–2021) *Svalbardbudsjettet* og Prop. 1 S (2021–2022) *Svalbardbudsjettet*.

Longyearbyen lokalstyre har ansvaret for energiforsyning i Longyearbyen og eig kolkraftverket og infrastruktur som er knytt til kraftverket. I løpet av 2022 skal Longyearbyen lokalstyre utarbeide ein konkret energiplan for Longyearbyen og levere han til Olje- og energidepartementet. Sjå punkt 2.2.2.3 for nærmare omtale av ei ny energiløysing for Longyearbyen.

Det er foreslått ei løyving på posten på 165,2 mill. kroner.

Kap. 0004 Tilskudd til Svalbard Museum

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|------------------------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 70 | Tilskudd til Svalbard Museum | 13 700 | 14 000 | 14 420 |
| | Sum kap. 0004 | 13 700 | 14 000 | 14 420 |

Post 70 Tilskudd til Svalbard Museum

Løyvinga skal gå til å dekke husleige og andre bygningsmessige kostnader for Svalbard Museum i Svalbard forskingspark. Løyvinga skal vidare dekke drift av dei kulturhistoriske magasinane og lønn og bustadutgifter for stillinga som konservator og samlingsforvaltar.

I tillegg til denne løyvinga blir det tildelt midlar til Svalbard Museum på Kultur- og likestillingsdepartementet sitt budsjett, kap. 328, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.

Det er foreslått ei løyving på posten på 14,4 mill. kroner.

Kap. 0005 Sysselmeisteren (jf. kap. 3005)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|----------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Driftsutgifter | 81 447 | 75 616 | 86 195 |
| | Sum kap. 0005 | 81 447 | 75 616 | 86 195 |

Post 01 Driftsutgifter

Løyvinga på kap. 0005 Sysselmeisteren skal dekke utgifter til lønn og drift av sysselmeisterkontoret. Det siste omfattar husleige og utgifter til vedlikehald og fornying av utstyrsparke. Sysselmeisteren på Svalbard hadde 46 årsverk i åremålsstillingar ved utgangen av 2021. Den ordinære åre-

målsperioden for stillingar hos Sysselmeisteren er tre år, med høve til å søke om ei forlenging på tre år. Åremålsperioden kan ikkje overstige seks år.

Sysselmeisteren utførte 686 politioppdrag i 2021, ein auke frå 621 politioppdrag i 2020, men færre enn før virusutbrotet. I 2019 var det til samanlikning 758 loggførte politioppdrag. Nedgangen frå åra før virusutbrotet har bl.a. saman-

heng med redusert turisttilstrøyming. I 2021 vart det registrert 128 meldingar til politiet, ein auke på om lag 45 pst. frå 2020. Endringane var størst i kategoriane «vinning» og «andre forhold», som bl.a. omfattar brot på besøksforbod, brot på narkotikaføresegner og brot på våpenlovgivinga. Dei fleste straffesakene i 2021 er genererte av fastbuande.

Oppklaringsprosenten for 2021 er på 78,9 pst. Talet på straffesaker på Svalbard har halde seg stabilt over fleire år, med ein viss nedgang dei tre siste åra. I 2021 vart det skriva ut 42 førelegg, og 16 saker vart sende til domstolsbehandling. To av førelegga vart gitt på grunnlag av covid-19-forskrifta.

Etterforskning av miljøkriminalitet er eit prioritert område for Sysselmeisteren. I juni 2021 vart det gjennomført eit samarbeidsmøte mellom Økokrim, Troms og Finnmark statsadvokatembete og Sysselmeisteren. Temaet for møtet var deling av erfaringar og kunnskap, gjennomgang av ny rettspraksis på området og vidareutvikling av samhandling mellom etatane. Troms og Finnmark statsadvokatembete gjennomførte tilsyn med Sysselmeisteren i november 2021.

Talet på søknader til Sysselmeisteren om lån og erverv av våpen har auka, bl.a. som følgje av at det vart innført ny våpenlov og -forskrift 1. juli 2021. Det går fram av forskrifta at Sysselmeisteren kan gi nærmare retningslinjer om utlån mv. av skytevåpen til vern mot isbjørnangrep.

I samband med revidert nasjonalbudsjett 2022 (Prop. 115 S (2021–2022), jf. Innst. 450 S (2021–2022)) vart løyvinga redusert med 75 000 kroner som følgje av gevinstuttaket etter endra jobbvaner etter virusutbrotet.

Regjeringa foreslo i Prop. 78 S (2021–2022) å auke løyvinga på kap. 480 Svalbardbudsjettet, Sysselmeisteren, post 50 Tilskudd med 8,0 mill. kroner for å innføre kontroll på Svalbard av reisande til og frå øygruppa. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 270 S (2021–2022). Midlane vart plasserte på kap. 0005 Sysselmeisteren, post 01 Driftsutgifter på svalbardbudsjettet. Løyvinga skal gå til innkjøp av utstyr og datasystem og til stillingar hos Sysselmeisteren. Sysselmeisteren sendte belastningsfullmakt til Politidirektoratet på inntil 4,0 mill. kroner til politiet sitt arbeid med å støtte Sysselmeisteren i å setje i verk personkontroll på Svalbard. Sjå punkt 2.2.3.1 for nærmare omtale.

Posten er foreslått auka med 9,1 mill. kroner i 2023 samanlikna med saldert budsjett for 2022. 5 mill. kroner av forslaget til auka løyving kjem av ei vidareføring av driftskostnader etter innføring av kontroll på Svalbard av reisande til og frå øygruppa. 4,1 mill. kroner av forslaget til auka løyving kjem av auka husleigekostnader for Sysselmeisteren. Dei auka husleigekostnadane kjem bl.a. av dei nye bustadene i Gruvedalen, som erstattar bustader tekne av skred.

Det er foreslått ei løyving på posten på 86,2 mill. kroner. Sjå elles utfyllande informasjon om Sysselmeisteren i punkt 1.4.1.

Kap. 3005 Sysselmeisteren (jf. kap. 0005)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap | | |
|------|-------------------|-----------|-----------------------|--------------|
| | | 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
| 01 | Diverse inntekter | 886 | 300 | 300 |
| 02 | Refusjoner m.m. | 4 270 | 3 000 | 3 000 |
| | Sum kap. 3005 | 5 156 | 3 300 | 3 300 |

Kapitlet samsvarer med kap. 0005 Sysselmeisteren.

Post 01 Diverse inntekter

Inntektsframlegget på post 01 omfattar bl.a. bøter, gebyr og inndragingar. Bøter blir kravde inn av Skatteetaten ved Statens innkrevjingsssentral og inntektsførte under Sysselmeisteren. Sysselmeisteren tek imot diverse refusjonar. Vidare omfattar

posten inntekter som Sysselmeisteren har frå våpengebyr og gebyr for utferding av pass.

Posten kan òg nyttast til andre tilfeldige inntekter på svalbardbudsjettet.

Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 300 000 kroner.

Post 02 Refusjoner m.m.

Inntektsframlegget på post 02 omfattar refusjonar frå offentlege verksemdar. Dette gjeld hovudsak-

leg refusjon av lønn og andre kostnader ved Svalbards miljøvernfond.

Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 3,0 mill. kroner.

Det er foreslått at Justis- og beredskapsdepartementet får fullmakt til å overskride løyvinga på kap. 0005, post 01 tilsvarende inntekter utover det vedtekne budsjettet på kap. 3005, post 02, jf. forslaget til vedtak.

Kap. 0006 Sysselmeesterens transporttjeneste (jf. kap. 3006)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|----------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Driftsutgifter | 218 508 | 287 536 | 245 160 |
| | Sum kap. 0006 | 218 508 | 287 536 | 245 160 |

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker stasjonering, leige, drift og forvaltning av to tenestehelikopter og tenestefartøy. Vidare dekker posten kjøp, drift og forvaltning av køyretøy (beltevogn, bilar, snøskuterar m.m.) til gjennomføring av Sysselmeisteren sitt oppdrag, bl.a. vakt, beredskap, redning og nærvær. Dei samla transportmidla til Sysselmeisteren er nødvendige for å kunne drive oppsyn, utøve mynde og for ei effektiv politi- og redningsteneste og for ambulanse- og sjuketransport, òg utanfor Svalbard sitt territorialfarvatn. Transportmidla blir vidare nytta til naturoppsyn og arbeid for å forebyggje miljøkriminalitet. Transportmidla utgjer saman med Kystvakta den statlege beredskapen på Svalbard.

Sysselmeisteren disponerer det innleigde tenestefartøyet «MS Polarsyssel». Fartøyet er ein sentral ressurs i rednings- og beredskapssamanheng bl.a. ved fare for skipsforlis, grunnstøyting, oljeutslipp og personskeidar. I tillegg blir fartøyet nytta i dei årlege inspeksjonane av Svalbard. «Polarsyssel» har helikopterdekk som er tilpassa helikopteret til Sysselmeisteren. «Polarsyssel» segla 204 døgn i 2021, samanlikna med 190 døgn i 2020. I 2021 vart det gjennomført fleire turistinspeksjonstokt med «Polarsyssel», etter opphald i 2020.

Sysselmeisteren har kontraktoppfølging av avtalen om leige av «Polarsyssel». Avtaleperioden er 2014–2024, med moglegheit til å utløyse ein opsjon ut 2025. Den årlege kostnaden for fartøyet er 64 mill. kroner, inkludert kostnader for mannskap, ekskl. drivstoff. Justis- og beredskapsdepartementet fekk tidleg i 2022 ei konseptvalutgreiing om ei framtidig løysing for Sysselmeisteren sitt tenestefartøy på Svalbard. Regjeringa vil vidareføre ei løysing tilnærma dagens nivå, med heilårs

drift og framleis leige i marknaden, i tråd med tilrådinga i utgreiinga. Departementet har på bakgrunn av dette gitt Sysselmeisteren i oppdrag å gjennomføre ein anskaffingsprosess, slik at den framtidige løysinga er på plass når dagens avtale går ut.

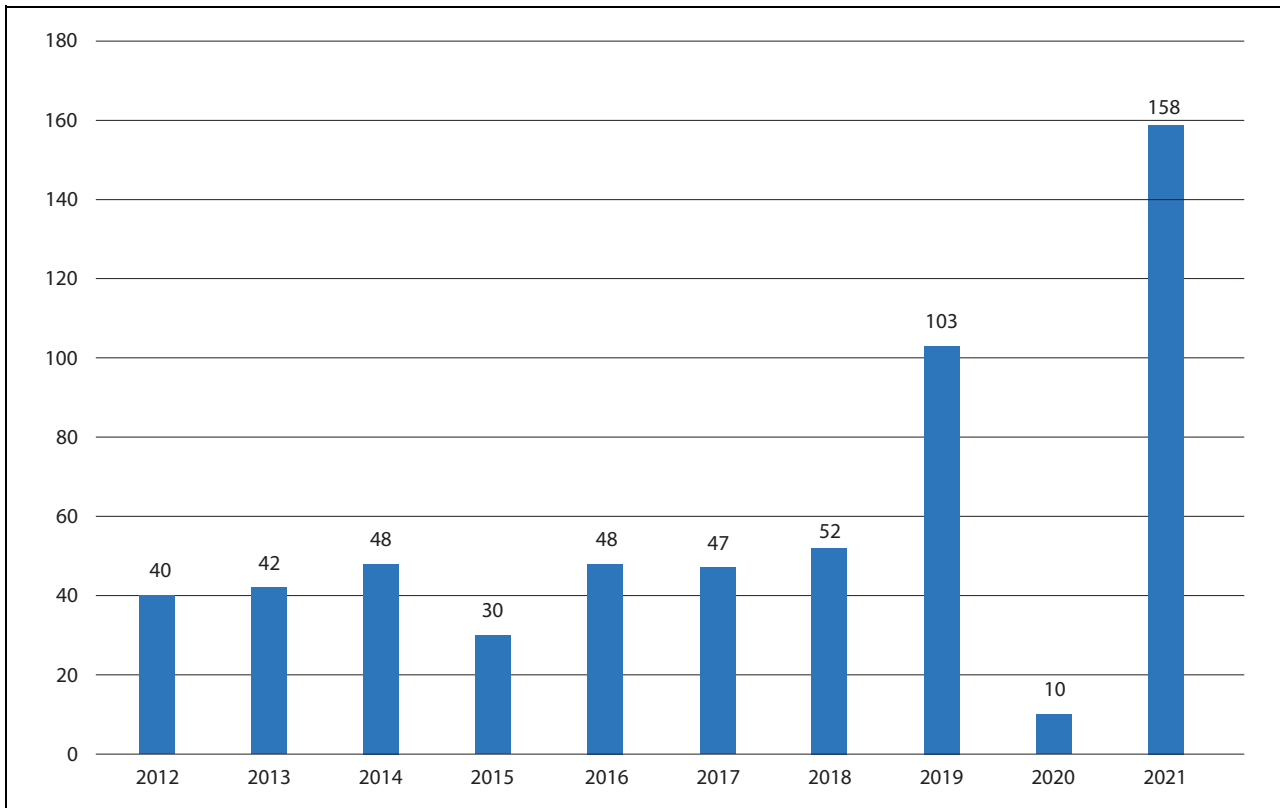
Sysselmeisteren disponerer to innleigde AWSAR Super Puma redningshelikopter. Helikoptera blir nytta til søk og redning på Svalbard og i nærliggjande område. Kwart helikopter kan plukke opp inntil 18 personar i nød innanfor ein radius på 120 nautiske mil. Utrykkingstida er to timar.

Utgiftene til helikopter var for 2021 på 147 mill. kroner, samanlikna med 144 mill. kroner i 2020. I 2021 inngjekk Justis- og beredskapsdepartementet kontrakt med CHC Helikopter Service AS om drifta av ein ny sivil redningshelikopterbase i Tromsø og felles operasjon med helikoptertenesta for Sysselmeisteren. Ansvar for drifta av Svalbard-basen vart overteke av CHC Helikopter Service AS 1. april 2022. Sysselmeisteren har kontraktoppfølging av avtalen. Avtalen varer i seks år med opsjonar for forlenging på inntil fire år, til saman ti år. Som følgje av bytet vart løyvinga på posten i 2021 auka med 59,0 mill. kroner, bl.a. med 54,5 mill. kroner til eingongsutgifter ved byte av leverandør. Sjå elles kap. 454, post 01 og post 45 i Prop. 1 S (2022–2023) for Justis- og beredskapsdepartementet.

Oljeprisen har stige kraftig siste året. Dette har medført at drivstoff for Sysselmeisteren sitt tenestefartøy og Sysselmeisteren sine helikopter har blitt tilsvarende dyrare. Sysselmeisteren har mått avpasse drifta innanfor gjeldande budsjett når det gjeld bruk av desse transportressursane. Sysselmeisteren vil i 2023 prioritere bruk av helikopter og tenestefartøyet til beredskap, søk og redning.

Auken i turismen, fiskeria og generelt i aktiviteten i farvatna rundt Svalbard inneber at risikoen for ulukker og andre hendingar aukar. Ein må forvente at talet på redningsaksjonar kan stige. I 2021 var det ein klar auke i talet på seglingar i farvatna ved Svalbard, og særleg i farvatna nord for 79° nord. Ein observerte samstundes ein auke i talet

på redningsoppdrag. Den lokale redningssentralen (LRS) på Svalbard koordinerte 32 redningsoppdrag i 2021, mot 24 i 2020. Sjå elles punkt 2.2.2.1 og Prop. 1 S (2022–2023) for Justis- og beredskapsdepartementet for nærmare omtale av NOU 2022: 1 *Cruisetrafikk i norske farvann og tilgrensende havområder*.



Figur 6.1 Passasjerfartøy – seglingar nord for den 79. breiddegraden

Kjelde: Kystverket/Fiskeridirektoratet

Sysselmeisteren nyttar MS «Polarsyssel» og redningshelikoptera i øvingar med Kystvakta. Øvingane gir meir effektiv samhandling under reelle oppdrag. Sysselmeisteren var til stades i felt med «Polarsyssel», eigne patruljar med småbåt og snø-

skuter og fire feltlag med personell med politifagleg og naturfagleg bakgrunn i 2021.

Det er foreslått ei løyving på posten på 245,2 mill. kroner.

Kap. 3006 Sysselmeisterens transporttjeneste (jf. kap. 0006)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|-------------------------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Leieinntekter fra private | 0 | 0 | 0 |
| 02 | Refusjoner fra det offentlige | 506 | 500 | 500 |
| | Sum kap. 3006 | 506 | 500 | 500 |

Kapitlet samsvarer med kap. 0006 og viser venta inntekter og refusjonar ved utleige av dei trans-

portmidla Sysselmeisteren disponerer. Etter avtale med leverandørar av transporttenester skal

Sysselmeisteren ha inntektene og refusjonane dersom desse transportmidla blir nytta av andre.

Post 01 Leieinntekter fra private

Inntektsframlegget på posten omfattar inntekter ved utleige av transporttenester til private.

Det er foreslått å ikkje budsjettere med inntekter på posten.

Post 02 Refusjoner fra det offentlige

Inntektsframlegget på posten omfattar inntekter ved utleige av transporttenester til offentlege aktørar.

Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 500 000 kroner.

Det er foreslått at Justis- og beredskapsdepartementet får fullmakt til å overskride løyvinga på kap. 0006, post 01 tilsvarande inntekter utover det vedtekne budsjettet på kap. 3006, post 02, jf. forslaget til vedtak.

Kap. 0007 Tilfeldige utgifter

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|---|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 30 | Skred- og boligtiltak, <i>kan overføres</i> | 67 840 | 66 100 | 36 100 |
| 70 | Diverse tilskudd | 1 000 | 1 100 | 0 |
| | Sum kap. 0007 | 68 840 | 67 200 | 36 100 |

Post 30 Skred- og boligtiltak

Løyvinga på posten skal nyttast til skredsikrings-tiltak i Longyearbyen. Sjå punkt 2.2.2.2 for nærmare omtale av skred og flaum og sikringstiltak i på Svalbard.

Skredsikring i Lia under fjellet Sukkertoppen

Sikringstiltaka under Sukkertoppen består av støtforbyggingar i fjellsida og ein fangvoll nedanfor fjellet. Arbeidet har vore forseinka. Arbeidet starta opp i 2019 og er venta avslutta i 2023. Løyvinga nyttast av Olje- og energidepartementet gjennom ei belastningsfullmakt. NVE har tidlegare rekna den samla kostnaden for skredsikring av området under fjellet Sukkertoppen til 165 mill. kroner. Stortinget har til saman løyvd midlar som svarer til den då utrekna samla kostnaden. Den samla kostnaden har auka til 170 mill. kroner. Auken kjem i hovudsak av høgare materialkostnader som følgje av utviklinga i internasjonale marknader.

Sikringstiltak mot sørpeskred frå Vannledningsdalen

Regjeringa foreslo i samband med Prop. 1 S Tillegg 1 (Endring av Prop. 1 S (2021–2022) Statsbudsjettet 2022) å auke løyvinga på kap. 0007 Tilfeldige utgifter post 30 Skred- og boligtiltak med

40 mill. kroner utover forslaget i Gul bok 2022. Løyvinga skal nyttast til å gjennomføre sikringstiltak mot sørpeskred frå Vannledningsdalen. Sikringstiltaka består av skrednett og erosjons-sikra leievoll ved elva. Sikringstiltaka mot sørpeskred frå Vannledningsdalen utgjer det avsluttande leddet i sikringsarbeidet for sentrum av Longyearbyen.

Som følgje av behov for å inngå kontraktar i 2022 med utbetaling i 2023 for anleggsarbeid som skal utførast i 2023, foreslo regjeringa samstundes ei bestillingsfullmakt på 35 mill. kroner. Den samla kostnaden for sikringstiltaka mot sørpeskred frå Vannledningsdalen var estimert til 75 mill. kroner. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. St. 7 S (2021–2022).

Høgare material- og drivstoffkostnader fører til at dei utrekna kostnadene for tiltaket har auka med 15 mill. kroner.

Lokal snøskredvarsling

Det er lokal snøskredvarsling (skredbanevarsling) i Longyearbyen. NVE og Longyearbyen lokalstyre har saman ansvaret for den lokale skredbanevarslinga. Lokal skredbanevurdering av utsette område er eit viktig risikoreduserande tiltak fram til dei mest skredutsette områda er sikra med permanente tiltak.

Oppsummering

Det er foreslått ei løyving på posten på 36,1 mill. kroner med stikkordet «kan overførast». Løyvinga vil kunne nyttast av Olje- og energidepartementet gjennom ei belastningsfullmakt.

Post 70 Diverse tilskudd

Løyvinga på post 70 har tidlegare blitt nytta til bl.a. å kjøpe tenester frå Telenor for å sikre telekomtenester på Svalbard.

Løyvinga er foreslått redusert med 1,0 mill. kroner. Bakgrunnen er at kontrakten mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Telenor om

kjøp av teletenester på Svalbard er sagt opp med verknad frå 1. januar 2023.

Regjeringa foreslo i Prop. 78 S (2021–2022) å løyve 5,0 mill. kroner til teletenester på Svalbard på kap. 543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet Post 70 Telesikkerhet og -beredskap. Stortinget slutta seg til forslaget, jf. Innst. 270 S (2021–2022).

Den eksisterande reserveløysinga er oppgradert til 4G-dekning i Longyearbyen for alle dei tre norske mobiloperatørane. Løysinga er i utgangspunktet etablert for tre år, før situasjonen må vurderast på nytt. Sjå Prop. 1 S (2022–2023) frå Kommunal- og distriktsdepartementet for nærmare omtale av tiltaket.

Det er ikkje foreslått løyving på posten i 2023.

Kap. 0009 Kulturminnetiltak (jf. kap. 3009)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|----------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Driftsutgifter | 2 096 | 2 220 | 2 260 |
| | Sum kap. 0009 | 2 096 | 2 220 | 2 260 |

Post 01 Driftsutgifter

Løyvinga skal dekke utgiftene Sysselmeisteren har til konkrete kulturminnetiltak. Midlane skal nyttast til arbeidet som er omtalt i kulturminneplanen for Svalbard 2013–2023, bl.a. arkeologiske registreringar og undersøkingar i felt, vedlikehald av bygg, avdekking av nedbrytingsmekanismar

for å utvikle metodar for istandsetjing og vedlikehald og haldningsskapande informasjonsarbeid i form av ein serie med informasjonshefte m.m.

Lønn til tilsette hos Sysselmeisteren på kulturminnefeltet blir løyvd på kap. 0005 på svalbardbudsjettet.

Det er foreslått ei løyving på posten på 2,3 mill. kroner.

Kap. 3009 Kulturminnetiltak (jf. kap. 0009)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|-------------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Diverse inntekter | 0 | 0 | 0 |
| | Sum kap. 3009 | 0 | 0 | 0 |

Post 01 Diverse inntekter

Inntektsframlegget på posten dekker inntekter frå refusjonar av kostnader ved registrering av kulturminne.

Kapittelet samsvarer med kap. 0009. Det har ikkje vore inntekt på posten i 2021.

Det er foreslått å ikkje budsjettere med inntekter på posten.

Det er foreslått at Justis- og beredskapsdepartementet får fullmakt til å overskride løyvinga på kap. 0009, post 01 tilsvarande inntekter utover det vedtekne budsjettet på kap. 3009, post 01, jf. forslaget til vedtak.

Kap. 0011 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|----------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Driftsutgifter | 2 246 | 2 200 | 2 240 |
| | Sum kap. 0011 | 2 246 | 2 200 | 2 240 |

Post 01 Driftsutgifter

Løyvinga på posten skal finansiere drift av eit eige kontor for Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard i Longyearbyen.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Direktoratet har eige kon-

tor, ei bergmeisterstilling og ei stilling knytt til Svalbard. Direktoratet vil prioritere saksbehandling og tilsyn. Direktoratet vil informere om miljøregelverket og sjå til at undersøkingar og uttak av mineral blir gjennomførte slik at òg ressurs- og miljøaspekt blir tekne omsyn til.

Det er foreslått ei løyving på posten på 2,2 mill. kroner.

Kap. 0017 Norsk Polarinstitutt – refusjon

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|---------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 50 | Refusjon | 3 811 | 3 800 | 3 900 |
| | Sum kap. 0017 | 3 811 | 3 800 | 3 900 |

Post 50 Refusjon

Løyvinga på posten skal gi delvis dekning for oppgåver instituttet utfører på Svalbard for andre enn miljøforvaltninga. Dette omfattar topografisk kartlegging, forvaltningsrådgiving overfor Syssemeisteren og miljøretta kunnskapsformidling og informasjon. Hovudløyvinga til Norsk Polarinstitutt er omtalt på kap. 1471 i Prop. 1 S (2022–2023) for Klima- og miljødepartementet.

Norsk Polarinstitutt er den sentrale statlege institusjonen for kartlegging, miljøovervaking og forvaltningsretta forskning i arktiske strøk. Norsk Polarinstitutt er den faglege rådgivaren for den sentrale forvaltninga, miljødirektorata og Syssemeisteren i polarspørsmål og har permanent nærvar i Longyearbyen og Ny-Ålesund.

Det er foreslått ei løyving på posten på 3,9 mill. kroner.

Kap. 0018 Navigasjonsinnretninger

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|--|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Drift og vedlikehold | 3 662 | 5 000 | 3 940 |
| 30 | Nyanlegg og større vedlikehold, aerolykter og maritime fyr | 0 | 400 | 400 |
| | Sum kap. 0018 | 3 662 | 5 400 | 4 340 |

Fagansvaret for arbeidet med kystforvaltninga vart 1. januar 2022 overført frå Samferdselsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet.

Post 01 Drift og vedlikehold

Løyvinga på posten skal bl.a. dekke utgifter til lønn, maskiner og helikopter i samband med vedlikehold og utskiftingar av navigasjonsinnretningar i farvatna ved Svalbard. Innretningane er etablerte for sjøtrafikk. Løyvinga hadde ei monnaleg mindretgift i 2021, i hovudsak som følgje av at dårlege vêrforhold hindra planlagd helikoptertransport.

Det er foreslått ei løyving på posten på 3,9 mill. kroner.

Post 30 Nyanlegg og større vedlikehold, aerolykter og maritime fyr

Løyvinga på posten skal gå til større vedlikehold og etablering av nye merke.

Det har vore planlagt å etablere ei ny sektorlykt i nordre del av Sørgattet, og dette arbeidet og anna fornying held fram i 2022.

Sjølv om innretningane på Svalbard er fornya dei siste åra, kan det framover vere behov for å setje lys på enkelte merke som i dag er utan lys.

Det er foreslått ei løyving på posten på 400 000 kroner.

Kap. 0019 Meteorologisk institutt – husleige Bjørnøya og Hopen

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|----------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Driftsutgifter | 7 143 | 7 644 | 7 782 |
| | Sum kap. 0019 | 7 143 | 7 644 | 7 782 |

Post 01 Driftsutgifter

Løyvinga skal dekke Meteorologisk institutt sine utgifter til husleige for bygningane på Bjørnøya og Hopen.

Driftskostnadene utanom husleige for dei meteorologiske stasjonane er finansierte på budsjettet til Klima- og miljødepartementet, kap. 1412, post 50.

Det er foreslått ei løyving på posten på 7,8 mill. kroner.

Kap. 0020 Statsbygg Svalbard

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|----------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Driftsutgifter | 2 207 | 2 300 | 2 340 |
| | Sum kap. 0020 | 2 207 | 2 300 | 2 340 |

Post 01 Driftsutgifter

Løyvinga skal dekke lønns- og driftsmidlar for Statsbygg sitt kontor i Longyearbyen⁵.

Statsbygg er underlagt Kommunal- og distriktsdepartementet. Statsbygg Svalbard har ansvaret for statlege bygg og utbyggingar på Sval-

bard. Statsbygg Svalbard har vidare ansvaret for forvaltninga av ein bustadpool i Longyearbyen som leiger ut bustader til offentleg tilsette.

Vedlegg 1 og 2 gir ei oversikt over utgifter og inntekter som gjeld bygg og bustader på Svalbard. Forvaltninga av statleg eigde bustader i Longyearbyen er omtalt under punkt 2.2.3.4.

Det er foreslått ei løyving på posten på 2,3 mill. kroner.

⁵ Husleige for Statsbygg tilsette på Svalbard utgjer omlag 1 460 000 kroner. Desse kostnadene inngår ikkje i budsjettet på kap. 0020.

Kap. 0022 Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 3022)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|----------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Driftsutgifter | 5 839 | 6 100 | 6 210 |
| | Sum kap. 0022 | 5 839 | 6 100 | 6 210 |

Post 01 Driftsutgifter

Løyvinga skal nyttast til å drive Svalbard skattekontor i Longyearbyen. Budsjettløyvinga skal òg dekke utgifter til Skatteklagenemnda for Svalbard og utgifter til fagleg og administrativ bistand og oppfølging frå Skatteetaten.

Skatteetaten og -kontoret er underlagde Finansdepartementet. Mål- og resultatstyring av skattekontoret skjer innanfor det som til kvar tid er fastsett for skattestyresmaktene.

Svalbard skattekontor har ansvar for å fastsetje skatt etter svalbardskattelova, føre kontroll med personlege skattyttarar, næringsdrivande og verksemdar, administrere register over befolk-

ninga på Svalbard, refundere innbetalt avgift til Svalbards miljøvernfond til fastbuande og rekne ut kolavgift.

Dei særskilde skattereglane for Svalbard er heimla i svalbardskattelova. Dei årlege skattesatsane er heimla i Forslag til vedtak om formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2023, romartal II.

Det er foreslått ei løyving på posten på 6,2 mill. kroner.

Det er foreslått at Finansdepartementet kan overskride løyvinga på kap. 0022, post 01 mot tilsvarende inntekter utover det vedtekne budsjettet på kap. 3022, post 01. Sjå omtale på kap. 3030.

Kap. 3022 Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 0022)

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|-------------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 01 | Diverse inntekter | 0 | 270 | 270 |
| | Sum kap. 3022 | 0 | 270 | 270 |

Post 01 Diverse inntekter

Inntektsframlegget på posten omfattar avtalt refusjon frå Svalbards miljøvernfond for arbeidet skattekontoret utfører med rekneskapen for fondet.

Skattekontoret på Svalbard har ein avtale med Sysselmeisteren på Svalbard om å administrere refusjonar av miljøavgift på flybillettar frå Svalbards miljøvernfond. Avtalen varer ut 2023.

Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 270 000 kroner.

Det er foreslått at Finansdepartementet kan overskride løyvinga på kap. 0022, post 01 mot tilsvarende inntekter utover det vedtekne budsjettet på kap. 3022, post 01.

Kap. 3030 Skattar og avgifter

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|------------------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 70 | Skatter m.m. | 191 055 | 185 000 | 200 000 |
| 71 | Utførselsavgift | 0 | 350 | 500 |
| 72 | Utmålsgebyr, årsavgift | 1 067 | 1 000 | 900 |
| | Sum kap. 3030 | 192 122 | 186 350 | 201 400 |

Post 70 Skatter m.m.

Inntektsframlegget på posten omfattar venta skatteinntekter frå Svalbard for 2023.

Anslaget er basert på innbetalte skattar i skaterekneskapen for 2021 og venta fastsetjing for inntektsåret 2022. Prognosen for 2022 er på om lag same nivå som i 2021, så langt det ikkje skjer vesentlege endringar ved større enkelthendingar.

Skatteinngangen på Svalbard for 2023 er usikker. Dei siste åra har det vist seg at endringar hos enkeltskattyttarar og -verksemdar kan føre til vesentlege endringar i skatteinntektene.

Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 200,0 mill. kroner.

Post 71 Utførselsavgift

Inntektsframlegget på posten omfattar inntekter frå utførselsavgift som er kravd inn i medhald av *lov 17. juli 1925 nr. 2 om avgift av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter som utføres fra Svalbard*. Inntektene frå utførselsavgifta er avhengig av kor mykje kol som blir skipa ut, og av kolprisen på verdsmarknaden. Det har vore store endringar i produksjonsvolumet på Svalbard dei seinare åra. I åra etter 2017 har produksjonen vore fallande. Kolprisen kan samstundes endre seg fort og har til dels hatt store endringar gjennom 2022. Anslaga er derfor usikre.

To aktørar betaler utførselsavgift, og produksjonen er redusert dei seinare åra. Overslaget for utførselsavgifta er uvisst på grunn av uvisse kolprisar, uvisse marknader og raske og kraftige endringar i valutakursar. Ut frå dette legg ein til grunn det same inntektsnivået for utførselsavgift som i 2022.

Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 500 000 kroner.

Post 72 Utmålsgebyr, årsavgift

Inntektsframlegget på posten omfattar inntekter frå avgift ved krav om og vidareføring av utmål som er nedfelte i bergverksordninga.

Utmål er eit avgrensa område der innehavaren av utmålet for ein gitt periode har einerett til å utnytte geologiske ressursar. Bergverksordninga, fastsett ved kgl.res. 7. august 1925, heimlar avgift ved krav om og vidareføring av utmål. Årsavgifta for å vidareføre eit utmål er 6 000 kroner. For utmål i freda område er avgifta 1 500 kroner i året per utmål.

I 2021 vart det ikkje tildelt nye utmål. Ved inngangen til 2022 var det 367 gyldige utmål på Svalbard. Som følgje av ei utviding av Van Mijenfjorden nasjonalpark i 2021, som omfattar om lag 35 av SNSK sine utmål, blir utmålsavgifta redusert frå 6 000 kroner til 1 500 kroner per år frå og med 2022. Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 900 000 kroner.

Kap. 3035 Tilskudd fra statsbudsjettet

(i 1 000 kr)

| Post | Nemning | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|------|---------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| 50 | Tilskudd | 403 862 | 449 536 | 376 407 |
| | Sum kap. 3035 | 403 862 | 449 536 | 376 407 |

Post 50 Tilskudd

Posten er tilskotet som er foreslått løyvd på Justis- og beredskapsdepartementet sitt budsjett, Prop. 1 S (2022–2023), kap. 480 Svalbardbudsjettet, post

50 Tilskudd. Løyvinga skal svare til, og dermed dekke, underskotet på svalbardbudsjettet.

Det er foreslått ei inntektsløyving på posten på 376,4 mill. kroner.

Justis- og beredskapsdepartementet

t i l r å r :

I Prop. 1 S (2022–2023) om Svalbardbudsjettet for år 2023 blir dei forslaga til vedtak førte opp som er nemnde i eit framlagt forslag.

Forslag

til vedtak om løyving av utgifter og inntekter for administrasjonen av Svalbard for budsjetterminen 2023

I Utgifter:

| Kap. | Post | Svalbardbudsjettet | Per post | Sum kap. |
|------|------|---|-------------|-------------|
| | | | Kr | Kr |
| 0001 | | Tilskudd til Svalbard kirke | | |
| | 70 | Tilskudd til Svalbard kirke | 5 750 000 | 5 750 000 |
| 0003 | | Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre | | |
| | 50 | Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre | 165 180 000 | 165 180 000 |
| 0004 | | Tilskudd til Svalbard Museum | | |
| | 70 | Tilskudd til Svalbard Museum | 14 420 000 | 14 420 000 |
| 0005 | | Sysseimesteren (jf. kap. 3005) | | |
| | 01 | Driftsutgifter | 86 195 000 | 86 195 000 |
| 0006 | | Sysseimesterens transporttjeneste (jf. kap. 3006) | | |
| | 01 | Driftsutgifter | 245 160 000 | 245 160 000 |
| 0007 | | Tilfeldige utgifter | | |
| | 30 | Skred- og boligtiltak, <i>kan overføres</i> | 36 100 000 | |
| | 70 | Diverse tilskudd | 0 | 36 100 000 |
| 0009 | | Kulturminnetiltak (jf. kap. 3009) | | |
| | 01 | Driftsutgifter | 2 260 000 | 2 260 000 |
| 0011 | | Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard | | |
| | 01 | Driftsutgifter | 2 240 000 | 2 240 000 |
| 0017 | | Norsk Polarinstitutt – refusjon | | |
| | 50 | Refusjon | 3 900 000 | 3 900 000 |
| 0018 | | Navigasjonsinnretninger | | |
| | 01 | Drift og vedlikehold | 3 940 000 | |
| | 30 | Nyanlegg og større vedlikehold, aerolykter og maritime fyr | 400 000 | 4 340 000 |
| 0019 | | Meteorologisk institutt – husleie Bjørnøya og Hopen | | |
| | 01 | Driftsutgifter | 7 782 000 | 7 782 000 |

| Kap. | Post | Svalbardbudsjettet | Per post | Sum kap. |
|------|------|--|-------------|-------------|
| | | | Kr | Kr |
| 0020 | | Statsbygg, Svalbard | | |
| | 01 | Driftsutgifter | 2 340 000 | 2 340 000 |
| 0022 | | Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 3022) | | |
| | 01 | Driftsutgifter | 6 210 000 | 6 210 000 |
| | | Sum svalbardbudsjettet | | |
| | | Sum departementet sine utgifter | 581 877 000 | 581 877 000 |

Inntekter:

| Kap. | Post | Svalbardbudsjettet | Per post | Sum kap. |
|------|------|---|-------------|-------------|
| | | | Kr | Kr |
| 3005 | | Sysselmasteren (jf. kap. 0005) | | |
| | 01 | Diverse inntekter | 300 000 | |
| | 02 | Refusjoner m.m. | 3 000 000 | 3 300 000 |
| 3006 | | Sysselmasterens transporttjeneste (jf. kap. 0006) | | |
| | 01 | Leieinntekter fra private | 0 | |
| | 02 | Refusjoner fra det offentlige | 500 000 | 500 000 |
| 3009 | | Kulturminnetiltak (jf. kap. 0009) | | |
| | 01 | Diverse inntekter | 0 | 0 |
| 3022 | | Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 0022) | | |
| | 01 | Diverse inntekter | 270 000 | 270 000 |
| 3030 | | Skatter og avgifter | | |
| | 70 | Skatter m.m. | 200 000 000 | |
| | 71 | Utførselsavgift | 500 000 | |
| | 72 | Utmålsgebyr, årsavgift | 900 000 | 201 400 000 |
| 3035 | | Tilskudd fra statsbudsjettet | | |
| | 50 | Tilskudd | 376 407 000 | 376 407 000 |
| | | Sum svalbardbudsjettet | | |
| | | Sum departementet sine inntekter | 581 877 000 | 581 877 000 |

Forslag

til vedtak om formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2023

II

§ 1 Bruksområde for vedtaket

Dette vedtaket gjeld utskriving av skatt på formue og inntekt for inntektsåret 2023 etter føresegningene i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard. Vedtaket gjeld òg som grunnlag for utskriving av forskot på skatt for inntektsåret 2023, jf. lov om skatt til Svalbard § 5-1.

§ 2 Skatt på formue

Skatt på formue blir utrekna etter desse satsane:

a) Personleg skattepliktig og dødsbu:

Det blir nytta same satsar og grensebeløp som Stortinget har vedteke skal gjelde på det norske fastlandet for formuesskatt til staten og kommunane (maksimumssats).

b) Selskap og samanslutningar som nemnde i skattelova § 2-36 andre ledd, og som ikkje er fritekne etter skattelova kap. 2:

Det blir nytta same satsar og grensebeløp som Stortinget har vedteke skal gjelde på det norske fastlandet for formuesskatt til staten.

§ 3 Skatt på inntekt

Skatt på inntekt blir utrekna etter desse satsane:

a) Inntekt som blir skattlagt ved lønnstrekk etter svalbardskattelova § 3-1:

Låg sats: 8 pst.

Høg sats: 22 pst.

b) 22 pst. av den delen av selskapsoverskot som er høgare enn 15 mill. kroner, og som overstig summen av

- 10 gonger kostnadene til lønn som blir skattlagt ved lønnstrekk
- 0,20 gonger skattemessig verdi av anlegg, fast eigedom og annan realkapital som er på Svalbard ved utgangen av inntektsåret

c) Anna inntekt: 16 pst.

Personlege skattytarar skal ha eit frådrag i alminneleg inntekt som er omfatta av bokstav c, på 20 000 kroner.

§ 4 Avrundingsreglar

Ved utrekning av skatt skal formue og inntekt rundast nedover til nærmaste heile krone.

§ 5 Normalrentesatsen for rimeleg lån i arbeidsforhold

Normalrentesatsen som nemnd i skattelova § 5-12 fjerde ledd, jf. svalbardskattelova §§ 3-1 og 3-2, skal vere den same som Stortinget har vedteke skal gjelde på det norske fastlandet.

§ 6 Aksjonær i utlandet

Skatt på utbytte m.m. etter skattelova § 10-13, jf. svalbardskattelova § 3-2, er fastsett til 20 pst.

§ 7 Inntekt etter svalbardskattelova § 6-3

For inntekt som blir skattlagt etter svalbardskattelova § 6-3, skal satsen vere 8 pst.

Forslag

til vedtak om meirinntektsfullmakt for budsjetterterminen 2023

III

Meirinntektsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2023 kan overskride løyvinga på

1. kap. 0005, post 01, tilsvarande inntekter utover vedteke budsjett på kap. 3005, post 02
2. kap. 0006, post 01, tilsvarande inntekter utover vedteke budsjett på kap. 3006, post 02
3. kap. 0009, post 01, tilsvarande inntekter utover vedteke budsjett på kap. 3009, post 01

Forslag

til vedtak om meirinntektsfullmakt for budsjetterterminen 2023

IV

Meirinntektsfullmakt

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 kan overskride løyvinga på kap. 0022, post 01, tilsvarande inntekter utover vedteke budsjett på kap. 3022, post 01.

Forslag

til vedtak om avgift av kol som blir utført frå Svalbard, for budsjetterterminen 2023

V

For budsjetterterminen 2023 skal det svarast avgift til statskassa av kol som blir utført frå Svalbard, etter dei følgjande satsane:

- 1,0 pst. av verdien for dei første 100 000 tonna
 - 0,9 pst. av verdien for dei neste 200 000 tonna
 - 0,8 pst. av verdien for dei neste 300 000 tonna
 - 0,7 pst. av verdien for dei neste 400 000 tonna
 - 0,6 pst. av verdien for dei neste 500 000 tonna
 - 0,5 pst. av verdien for dei neste 600 000 tonna
 - 0,4 pst. av verdien for dei neste 700 000 tonna
 - 0,3 pst. av verdien for dei neste 800 000 tonna
 - 0,2 pst. av verdien for dei neste 900 000 tonna
 - 0,1 pst. av verdien for dei neste 1 000 000 tonna
-

Vedlegg 1**Oversikt over forslag til utgifter på Svalbard som blir dekte på statsbudsjettet for 2023¹**

| | | | | | (1 000 kr) | | |
|--|------------------|--|-------------------|--------------------------|---------------------|--|--|
| Kap. | Post | | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 | | |
| <i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i> | | | | | | | |
| 640 ² | 01 | Arbeidstilsynet | 310 | 1 460 | 1 800 | | |
| <i>Barne- og familiedepartementet</i> | | | | | | | |
| 844 ³ | 70 | Kontantstøtte | 600 | 600 | 600 | | |
| 845 ⁴ | 70 | Barnetrygd | 6 200 | 7 550 | 7 900 | | |
| 854 ⁵ | 21 | Tiltak i barne- og ungdomsvernet | 2 439 | 3 500 | 2 500 | | |
| 868 ⁶ | 01 | Forbrukertilsynet | 4 337 | 4 511 | 4 560 | | |
| <i>Finansdepartementet</i> | | | | | | | |
| 1610 | 01 | Tolletaten | 0 ⁷ | 0 | 26 000 | | |
| <i>Helse- og omsorgsdepartementet</i> | | | | | | | |
| 732 ⁸ | 75 | Tilskudd Helse Nord RHF | 54 018 | 55 077 | 56 619 | | |
| <i>Justis- og beredskapsdepartementet</i> | | | | | | | |
| 414 | 21 | Forliksråd og andre domsutgifter | 31 | 0 | 50 | | |
| 440 | 22 | Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag | 0 | 0 | 0 | | |
| 444 ⁹ | 01 | Politiets sikkerhetstjeneste | 90 | 0 | 0 | | |
| 469 | 21 | Vergemål | 0 | 0 | 0 | | |
| 525 | 01 | Statsforvalterne ¹⁰ | | | | | |
| 451 ¹¹ | 01 | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – driftsutgifter | 135 | 80 | 110 | | |
| 451 ¹² | 22 | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – spesielle driftsutgifter | 50 | 65 | 65 | | |
| 455 | 71 | Tilskudd tårntjeneste Svalbard lufthavn | 1 460 | 1 512 ¹³ | 1 572 ¹⁴ | | |
| <i>Klima- og miljødepartementet</i> | | | | | | | |
| 1400 | 21 ¹⁵ | Spesielle driftsutgifter | 0 | 435 | 500 | | |
| 1410 | 21 | Miljødata | 7 314 | 9 375 | 9 375 | | |
| 1410 | 51 | Polarforskning | 9 091 | 9 091 | 9 091 | | |

(1 000 kr)

| Kap. | Post | | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
|--|----------|--|---------------------|--------------------------|----------------------|
| 1412 | 50 | Meteorologisk institutt | 16 278 | 17 526 | 18 052 |
| 1420 | 21 | Miljødirektoratet | 1 349 | 2 000 | 2 000 |
| 1429 | 21/22/77 | Riksantikvaren | 608 | 525 | 300 |
| 1471 | 01 | Norsk Polarinstitutt | 132 524 | 135 662 | 138 468 |
| 1473 | 70 | Kings Bay AS | 56 610 | 36 946 | 64 955 |
| 1472 | 50 | Svalbards miljøvernfond | 6 778 | 10 329 | 13 000 |
| <i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i> | | | | | |
| 578 | | Valgdirektoratet | 0 | 0 | 100 |
| 595 | 01 | Statens kartverk – sjømåling Svalbard drift | 11 038 | 11 425 | 11 825 |
| 595 | 01 | Statens kartverk – drift jordobservatoriet | 13 037 | 12 469 | 13 586 |
| 595 | 30 | Statens kartverk – geodetisk observatorium Ny-Ålesund | 19 313 | 27 201 | 9 600 |
| 2445 | 24 | Eiendommer forvaltet av Statsbygg på Svalbard | 29 592 | 49 980 | 45 406 |
| 2445 | 32/34 | Statens hus Longyearbyen | 10 611 | 16 100 | 0 |
| 2445 | 45 | Statens hus Longyearbyen | 9 640 | 0 | 0 |
| 2445 | 45 | Svalbard kirke | 12 864 | 637 | 0 |
| 2445 | 45 | Meteorologisk institutt Bjørnøya | 250 | 0 | 0 |
| 2445 | 45 | Administrasjonsbygg Sysselmesteren | 414 | 150 | 0 |
| 2445 | 45 | Boliger Longyearbyen boligpool | 0 | 1 000 | 10 000 |
| 2445 | 45 | Svalbard forskningspark | 0 | 10 | 150 |
| <i>Kultur- og likestillingsdepartementet</i> | | | | | |
| 325 | 72 | Kultursamarbeid i nordområdene – kulturtiltak på Svalbard | 180 | 185 | 190 |
| 325 | 72 | Kultursamarbeid i nordområdene – Artica Svalbard | 2 800 | 2 805 | 2 885 |
| 328 | 70 | Det nasjonale museumsnettverket – Svalbard Museum | 3 475 ¹⁶ | 2 035 | 2 095 |
| 335 ¹⁷ | 71 | Produksjonstilskudd – Svalbardposten | 847 | | 0 |
| <i>Kunnskapsdepartementet</i> | | | | | |
| 253 | 70 | Tilskudd folkehøyskole | 24 507 | 25 566 | 27 366 ¹⁸ |
| 274 | 70 | Tilskudd UNIS | 40 032 | 158 265 | 158 265 |
| 285 | 52 og 53 | Norges forskningsråd | 65 000 | 65 000 | 65 000 |
| 285 ¹⁹ | 54 | Forskningsinfrastruktur av nasjonal strategisk interesse | 21 805 | 31 079 | 18 024 |

| | | | (1 000 kr) | | |
|--------------------|------|---|-------------------|--------------------------|-----------------|
| Kap. | Post | | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
| | | <i>Landbruks- og matdepartementet</i> | | | |
| 1139 ²⁰ | 21 | Svalbard globale frøhvelv | 10 249 | 10 249 | 11 150 |
| | | <i>Nærings- og fiskeridepartementet</i> | | | |
| 900 | 31 | Miljøtiltak Svea og Lunckefjell | 412 800 | 388 000 | 85 000 |
| 900 | 74 | Tilskudd Visit Svalbard AS | 6 150 | 3 200 | 3 300 |
| 900 | 75 | Tilskot til særskilde prosjekter | 2 000 | 2 000 | 2 000 |
| 920 | 50 | Tilskudd til næringsrettet forskning | 1 300 | 1 300 | 1 300 |
| 950 | 71 | Tilskudd til drift av Gruve 7 | 40 000 | 51 000 | 0 |
| 950 | 92 | Lån til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS | 342 000 | 85 000 | 0 |
| 2421 | 50 | Innovasjon Norge | 2 050 | 2 100 | 2 100 |
| | | <i>Olje- og energidepartementet</i> | | | |
| 1820 | 22 | Flom- og skredforebygging | 146 | 10 000 | 5 000 |
| | | <i>Utanriksdepartementet</i> | | | |
| 163 | 45 | Frølageret (ODA-midler) | 15 000 | 0 | 0 |
| | | Sum | 1 397 322 | 1 253 000 | 831 859 |

¹ Utbetalinger etter forskrift om overskotsutdeling frå Nordpolet AS inngår ikkje i statsbudsjettet. Nærmare opplysningar finst i svalbardbudsjettet kap. 0003.

² Del av den totale løyvinga til Arbeidstilsynet som gjeld innsatsen på Svalbard. Den samla løyvinga til Arbeidstilsynet går fram av Prop. 1 S (2022–2023) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

³ Det blir ikkje produsert særneigne rekneskapstal for kontantstønad og barnetrygd på Svalbard. Tala i kolonnen viser budsjettal.

⁴ Ibid.

⁵ Samla estimerte refusjonar for barnevernsutgifter på Svalbard.

⁶ Tal for Forbrukartilsynet på Svalbard. Del av den totale løyvinga til Forbrukartilsynet. Ein del felleskostnader blir dekte av hovudkontoret til Forbrukartilsynet. Tala gir derfor ikkje uttrykk for alle utgiftene til kontoret. Det er ikkje laga eit eige budsjett for Forbrukartilsynet sitt kontor på Svalbard.

⁷ Tolletaten har ikkje hatt utgifter på Svalbard før 2022, då det vart fastsett forskrifter som gir Tolletaten heimlar for å drive vareførselskontroll på Svalbard. Tiltaket er nærmare omtalt i høvesvis Prop. 70 L (2021–2022) og Prop. 78 S (2021–2022).

⁸ Longyearbyen sjukehus er ein del av Universitetssjukehuset i Nord-Noreg HF i Helse Nord RHF. Talet for 2022 er førebels ikkje kjent og er derfor eit anslag.

⁹ Sysselmeisteren har fullmakt frå Politiets tryggingsteneste til å belaste kap. 444, post 01.

¹⁰ Midlane som tidlegare vart førte på kap. 469, post 21, er overførte til kap. 525, post 01 Statsforvalterne frå og med 2023.

¹¹ Løyvinga blir nytta til tilsynsverksemd på eltryggleiksområdet og til lovgivings- og forskriftsarbeid med tilhøyrande reiseverksemd.

¹² Løyvinga blir bl.a. nytta til linjeleige m.m. for Nødnett.

¹³ Tilskotet blir rekna ut ved slutten av året, og dei oppgitte tala er derfor berre eit anslag.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ På Klima- og miljødepartementet sitt budsjett for 2022 har ein teke ut kap. 1400, post 22, og post 21 omfattar no både miljøovervaking og kartlegging.

¹⁶ Løyvinga for 2021 inkluderer ekstraordinært tilskot i samband med virusutbrotet og dei påfølgjande smitteverntiltaka.

¹⁷ Beløpet på kap. 335, post 71 gjeld produksjonstilskot til Svalbardposten. Beløpet blir utrekna per oktober inneverande år med utgangspunkt i opplagstal.

¹⁸ Tilskuddet er ikkje endelig fastsatt og er derfor eit anslag.

¹⁹ Beløpa gjeld SIOS-prosjektet. Løyvinga over posten finansierer òg nokre andre prosjekt som består av delar som gjeld Svalbard.

²⁰ Tabellen viser berre midlar knytte til Svalbard globale frøhvelv. Det samla beløpet for posten er større enn beløpet for svalbardformål. Posten er for 2023 endra frå post 71 til post 21.

Vedlegg 2**Oversikt over forslag til inntekter til Svalbard som inngår
i statsbudsjettet for 2023**

| | | (1 000 kr) | | | |
|--|------|--|-------------------|--------------------------|-----------------|
| Kap. | Post | | Rekneskap 2021 | Saldert budsjett 2022 | Forslag 2023 |
| <i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i> | | | | | |
| 2445 ¹ | 24 | Eiendommer forvaltet av Statsbygg på Svalbard | 98 044 | 91 404 | 94 902 |
| <i>Justis- og beredskapsdepartementet</i> | | | | | |
| 3451 ² | 01 | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – gebyr | 106 | 85 | 75 |
| 3451 ³ | 05 | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – abonnementsinntekter og refusjoner Nødnett | 85 | 100 | 101 |
| <i>Klima- og miljødepartementet</i> | | | | | |
| 5578 | 70 | Svalbards miljøvernfond | 5 786 | 10 341 | 13 000 |
| Sum | | | 104 021 | 101 930 | 108 078 |

¹ Husleigeinntekter til Statsbygg. Husleigeinntekter dekker driftsutgifter og avkastning på investert kapital på bygg som er innlemma i den statlege husleigeordninga.

² Inntekta gjeld bl.a. gebyr for tilsyn.

³ Inntekta gjeld bl.a. abonnementsinntekter og refusjonar for Nødnett.

Vedlegg 3**Kart over Svalbard**

Figur 3.1 Kart over Svalbard

Bestilling av publikasjonar

Tryggings- og serviceorganisasjonen til departementa

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonane er også tilgjengelege på

www.regjeringen.no

Trykk: Tryggings- og serviceorganisasjonen til
departementa – 10/2022

